

AGRICULTURA

Un bon bragué

SUMARI:

Els nostres pagesos: Excm. Sr. Eusebi Bertrand i Serra. — El racionament de la vaca lletera, per M. Rossell i Vilà. — Cal produir més i millor fruita, per R. Sala. — El motor rural, per Miquel Solé. — Una lliçó d'arboricultura fruitera, per Baldiri Frescafresa. — L'ensitjament pel mètode cremasquià, per M. Rossell i Vilà. — Els escarabats dels fegums secs, per Manuel Codina. — Mortalitat dels anyells per coccidiosi, per R. Malés. — Anàlisi de les terres, per Eudald Freixes i Armentera. — La decadència dels Sindicats, per Josep Piferrer. — La naftalina en agricultura, per A. Vallès i Moragas. — Una mica de tot. — Noticiari. — El mercat.

I RAMADERIA

DICCIONARIO DE AGRICULTURA ZOOTECNIA Y VETERINARIA

DIRIGIT PER

AUGUST MATONS

i

M. ROSSELL I VILÀ

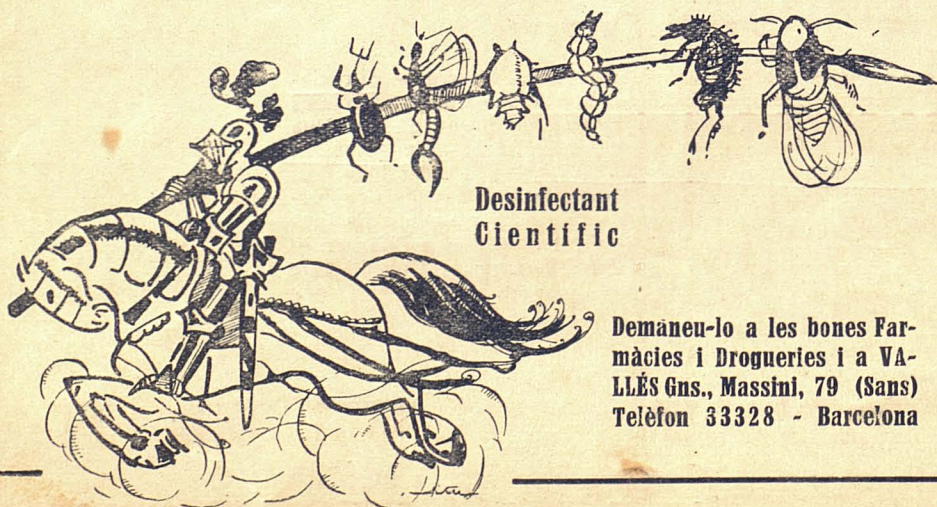
AMB LA COL·LABORACIÓ DELS SENYORS

JOAN AGUILÓ, JOSEP BATALLER, RAMON CAPDEVILA, LEANDRE CERVERA, C. R. DANÉS, MANUEL ESPONERA, IGNASI FAGES, M. FAURA SANS, PERE J. GIRONA, C. A. JORDANA, JOAN DE LASARTE, ARNEST MESTRE, VICENS NUBIOLA, CARLES PI SUÑER, M. PONS FÁBREGUES, JOSEP MARIA RENDÉ, IGNASI DE SAGARRA, EDUARD SIMÓ, DIDAC VILAR, JOAQUIM XIMÉNEZ DE EMBÚN

Segons pot inferir-se del títol, aquest DICCIONARI abraça les tres branques principals de l'aprofitament industrial mitjançant l'home dels dons que li són concedits per la mare natura. Malgrat que l'estudi de la munió de problemes científics i sa pràctica resolució exigeixin monografies i tractats especials de cadascuna de les subdivisions de la ciència agronòmica, creiem sumament útil per als agricultors de compendiar en un DICCIONARI els coneixements més importants i més freqüentment útils i pràctics. Sense recórrer a llibres didàctics, no sempre a mà, ells resoldran el dubte suscitat en el moment crític d'alguna tasca difícil de l'agricultura; forniran la dada precisa, l'informe oportú i el coneixement exacte i clarament resumit en l'explicació de cada mot inclòs en el DICCIONARI. El nom dels autors, sobrerament conegut per llur experiència llarga en la respectiva especialitat, és fermança de la vàlua d'aquest DICCIONARI.

Serà publicat per fascicles. S'han posat a la venda el primer i segon, amb un total de 720 planes, il·lustrats amb 795 gravats, 17 làmines en negre i 6 en tricromia. — El preu de cada fascicle és de 18 pessetes.

De venda en la LLIBRERIA CATALONIA, Plaça de Catalunya, 17 — BARCELONA

LISOL

VALLÈS G.^{NS}

L'únic que pot combatre eficaçment totes les plagues del camp i dels arbres fruiters
Indispensable per a la curació de tota classe de mals del bestiar.

Demaneu-lo a les bones Farmàcies i Drogueries i a VALLÈS Gns., Massini, 79 (Sans)
Telèfon 33328 - Barcelona

Societat Enològica del Penedès, S. A.

VILAFRANCA
DEL
PENEDÈS

Sucursals a Reus, Criptana i Xerèç de la Frontera

TREPITJADORES, PREMSSES, BOMBES I
TOTA CLASSE DE MAQUINARIA VINÍ-
COLA : MOTORS I TRANSMISSIONS :
MANGUERES, RACORDS I AIXETES :
MATERIAL PER A BOTELLERIA

PREMSA CONTINUA «SEPSA»

PREMSA HIDRAULICA «ATLAS»

APARELLS D'ANÀLISIS DE VINS :
PRODUCTES ENOLÒGICS :
ADOBS : SULFAT I SOFRES

DEMANEU Estudis, Projectes i Pressupostos

Yoghourat Condal

(Farina lacteada amb ferments)

Poderós ali-
ment Natural
per al ramat i
aus de corral

Evita i combat la
**Diarrea
microbiana**

Demani's en Grane-
ries, Drogueries, Sin-
dicats i cases d'incu-
bació i mat. avícola

Literatura i mostres:
Passeig de Maragall, 16
BARCELONA

Ous de Naftalina

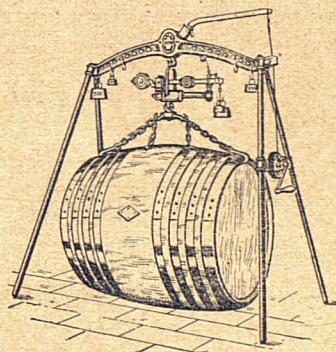
Patentats i model Industrial Registrat

Maten el poll.-Desinfecten els ponadors.-Eviten en les gallines el
vici de menjar-se els ous.-Serveixen d'ou ponedor.-Maten l'arna

Preus franc envàs estació Barcelona:

Una dotzena: 6 ptes. una - Una grossa: 5 ptes. la dotzena

DE VENDA A LES PRINCIPALS DROGUERIES I A LA
Comercial de Productes Refinats del Quitrà, S. A.
RAMBLA DE CATALUNYA, 66, 1.ER LLETRA G. :-: BARCELONA

Bàscules ARISO

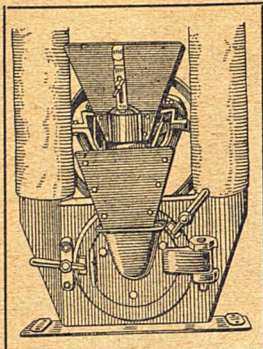
SANS, 12 :: :: BARCELONA

Les utilitzen en quasi tots els Sindicats, ma-
gatzems d'olis i vins, i indústries, per llur
duració, seguretat i exactitud

Caixes d'acer per a valors
amb clau i sense

Nou sistema patentat d'un sol bloc massís
INFRACTURABLES, contra foc i soplec.

Bàscula-Grua portàtil model 207
Demani dibuixos i preus

Molins trituradors

"El Campeón Universal"

Patent n.º 91267

Medalla d'or en l'Exposició de
Maquinària Agrícola de Barce-
lona, Juny de 1927

El més avançat en molins per a l'ela-
boració de pinsos per a l'alimentació
del ramat, sucre, canyella, pebre,
calç, guix, alfals, palla, carbó, ossos,
xufla, etc. etc. — Demanin referència
:: :: i detalls del darrer model a :: ::

MARC TORRES

Riereta, 15 i Aurora, 11
Telèfon 16884

Barcelona

La elevació
d'aigua més
econòmica
s'obté amb
l'ús de

Perquè té sempre una aplicació indicada siga el
que es vulga el cas de què es tracti i perquè
ademés d'ésser construïda amb els millors materials
té una veritable superioritat mecànica
que li permet de donar un servei
molt més pràctic, segur i econòmic.

Tipus econòmics des de 300 pessetes.

Molins de vent

Lloguer de bombes per a profunditzar pous
Vendes a llarg termini

CONSTRUCTORS:

Bombes "NEPTUNO" S. A.
Passeig, 7
TERRASSA

CREDIT I DOCKS DE BARCELONA

COMPANYIA DE CRÈDIT I DE MAGATZEMS GENERALS

FUNDADA L'ANY 1881

Magatzems en el port de Barcelona, enllaçats amb la xarxa
ferroviària.—Magatzems a Aldea (Amposta)

Préstecs sobre cereals, fruits i primeres matèries
Obertura de crèdits

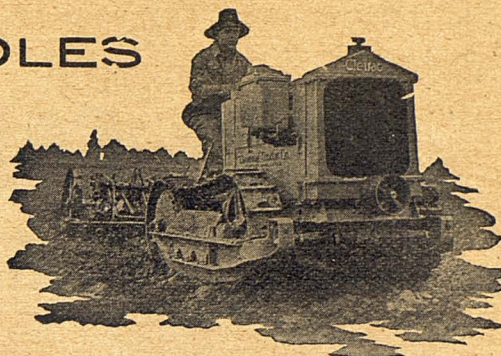
Comptes corrents a la vista i a terminis.—Comptes corrents en mone-
des estrangeres. — Descompte i cobrament d'efectes comercials. —
Valors. — Cupons. — Préstecs sobre títols

Cambra cuirassada amb compartiments de lloguer

PASSATGE DEL COMERÇ, 7 — Apartat de Correus 661

TRACTORS AGRICOLES

"CLETRAC"

TIPUS TANC

Reconeguts pels tècnics com el de major rendiment i de més utilitat per a tota classe de cultius.

Tot agricultor progressiu i amant dels seus interessos que desitgi augmentar considerablement el producte de ses finques, deu enterar-se dels avantatges que ofereix el

"CLETRAC"

Tipus W 12/20 HP. per a tota classe de cultius **PESSETES: 10.000**

Tipus K. 20/30 HP. per a grans extensions **PESSETES: 15.000**

Tipus A 30/45 HP. per a treballs que requereixin més força **PESSETES 23.000**

Aparells complementaris de totes classes i marques, a preus considerablement reduïts.

Demanar catàlegs i proves al representant general a Espanya:

AUTOMÓBIL SALÓ **TRAFALGAR, 52**
BARCELONA

PINSO ENSUCRAT

MARCA "MORAVIA"

Per a tota mena de bestiar

**INSUBSTITUIBLE
PELS PORCS, CA-
VALLS I VAQUES**

*Altament nutritiu i lleuge-
rament laxant!*

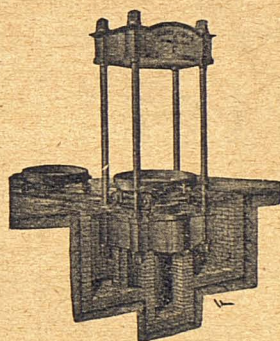
Evita moltes malalties!!

PROSPECTES I
MOSTRES GRATIS

Facilitem 10 k. gratuïtament
a qui desitgi fer un assaig

LA MORAVIA, S. A.

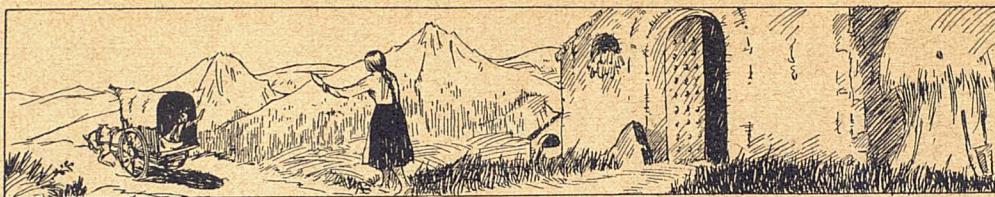
Miguel Angel, 90 - BARCELONA

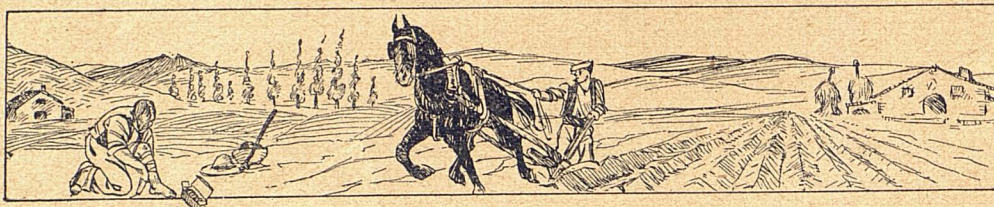
TALLERS PFEIFFER

A. CASAJUANA PFEIFFER, Enginyer Industrial
PERE IV, 109 - Casa fundada en 1855 - BARCELONA

Fundició i construcció de maquinària en general - Especialitat en maquinària per a elevació d'aigües - Fabricació d'olis - Elaboració de vins - Bombes de pistó per a totes les aplicacions - Premses i bombes hidràuliques - Trens de sanejament - Arades - Molins de vent - Cilindres de paper per a calàndries - Tuberries Preses i vàlvules de totes classes, etc.

... Escolta, Peret! No et descuidis de portar de la Farmàcia un tub de
DERMOSA CUSÍ ANTISEPTICA "DERCUSAN"
 Ja saps que a casa no hi pot mancar.

En el llaurar, quan el tragi és intens i el treball rude, hi ha moltes ocasions de ferir-se; i és necessari tenir a mà la **DERMOSA CUSÍ ANTISEPTICA "DERCUSAN"**. Una ferida mal curada causa sofriments, pèrdua de temps i de diner.

Dermosa Cusí Antisèptica "Dercusan" Antisèptic enèrgic i cicatritzant ràpid per al tractament de Grans, clivelles, FERIDES (recents o infectades), paràsits, pústules de la verola, CREMADES, penellons ulcerats, SUPURACIONS, ULCERES de les cames, tòrpides o antigues.

Màxima eficàcia. Innocuïtat absoluta. Aplicació senzilla. Envasat còmode. Cicatrització ràpida.
 Cures sense dolor. Conservació indefinida. No taca ni destrueix la roba o els teixits sans.

S'EMPLEA TANT EN MEDICINA HUMANA COM EN VETERINÀRIA

DE VENDA EN LES FARMACIES:

Tub petit a ptes. 1'60. Tub gran a ptes. 3'65. Tub especial per a Veterinària a ptes. 7'70

DEMANEU UNA MOSTRA
 ENVIANT AQUEST ANUNCI

Laboratoris del Nord d'Espanya - Masnou - Barcelona

Nitrat de Calç

Insuperable
adob azoat de
cobertera i de
efectes rapidís-
sims contenint
 $\frac{15}{16}$ per 100 de
Nitrogen i 28
per 100 de Calç

De venda a les prin-
cipals cases d'adobs

Per a informes, mostres
i detalls:

Consultori Agronòmic
de la

**Unión Química
y Lluch, S. A.**

Apartat de correus 462
BARCELONA

Nitrosulfat d'Amoniac

Leunasalpeter

que conté 26 %
de Nitrogen en
proporció apro-
ximadament $\frac{1}{4}$
com nitrat i $\frac{3}{4}$
com amoniac

AVANTATGES: El nitro-
gen nítric constitueix per a
les plantes un element assi-
milable disponible des del
primer moment, mentres
que el nitrogen amoniacal
constitueix una reserva de
efecte lent i permanent.

AGRICULTURA I RAMADERIA

DIES DE SÓRTIDA: EL 15 DE CADA MES
UN SOL NÚMERO: 1 Pesseta

DIRECTOR:
M. ROSSELL I VILÀ

SIJBSCRIPCIÓ: BARCELONA, ANY: Ptes. 9
FORA: Ptes. 10 ESTRANGER: Ptes. 11

ELS NOSTRES PAGESOS

Excm. Sr. Eusebi Bertrand i Serra

Per bé que el senyor Bertrand i Serra sigui una figura rellevant de la «high life» barcelonina i que el seu nom en el món dels negocis i de la indústria formi en la primera fila, no per això s'ha desentès de l'agricultura.

Amb el seu pare fundà «La Sucreira del Segre», traspassada actualment a una altra societat, i construí el carril de Mollerusa a Balaguer, carril purament agrícola. La fàbrica de sucre de

Menàrquens comportà el conreu de la bledarave o remolatxa, implantant al mateix temps que una indústria un conreu profitós per a l'agricultura. Una bona part de la prosperitat de l'Urgell es deu a la remolatxa i al carril de Mollerusa a Balaguer.

En els terrenys empantanagats del Baix Llobregat i en una extensió de 300 hectàrees, prop del Prat de Llobregat, el senyor Bertrand realitzà una tasca doblement meritòria. Sanejà aquells terrenys, els millorà agrícolament i els convertí totalment en regadiu amb la construcció d'una vintena de pous artesianes. En aquesta mateixa propietat hi edificà la vaqueria «La Ricarda», la qual vaqueria era al moment de construir-la, i encara avui, una de les millors del món.

El senyor Bertrand i Serra és també propietari d'una quadra de cavalls de cursa i haques de Poic, amb els quals ha triomfat diverses vegades en els hipòdroms de Barcelona, Madrid i Sant Sebastià.

En el seu departament comercial hi ha una secció de maquinària agrícola, composta de tota mena d'aparells de conreu de tracció animal i mecànica, de la casa Oliver, com així mateix els tractors agrícoles Cletrac i Austin.

El govern, reconeixent al senyor Bertrand i Serra la seva participació i mereixements en l'ordre rural, en 1912, el condecorà amb la Gran Creu del Mèrit Agrícola.

L'agricultura no perd res amb què els homes de l'alta societat, de la finança i de la política (el senyor Bertrand i Serra ha estat durant moltes legislatures diputat a Corts per Puigcerdà) aportin la seva atenció i una mica de llurs esforços a la nostra mare terra.

El racionament de la vaca lletera

UN dels temes tractats a l'Assemblea de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre (vegi's el *Noticiari*), fou el què costa la producció d'un litre de llet. Dintre aquest tema, l'alimentació de la vaca lletera ocupà un lloc preferent, demostrant-se que la ració de la vaca es fa malament, sigui per utilitzar aliments cars, sigui per deficiència o abundor de principis nutritius, o també perquè aquests principis nutritius no guarden la deguda proporció entre ells.

Per més que es fa difícil incloure en un sol article tantes qüestions com les enumerades, procurarem, amb exemples pràctics, donar una idea del racionament de la vaca lletera.

LA RACIÓ BARATA

Una ració pot ésser cara per dues raons, la primera perquè s'alimenta la vaca amb un excés de principis o unitats nutritives; la segona, perquè es podrien haver utilitzat aliments de més baix preu.

És evident que si una vaca adulta per a fabricar 10 litres de llet necessita en total 5.550 unitats nutritives i se n'hi subministren 7.000, la ració serà cara pel fet excessiu d'unitats nutritives o d'abundància d'aliments. Si una vaca de 550 quilos de pes viu, adulta, que produeix 10 litres diaris, se la raciona amb:

	Unitats nutritives	
	M. A.	M. no A.
Alfals 12 quilos	1.164	3.039
Farina d'ordi 3 íd.	198	1.917
Polpa remolatxa 2 íd.	82	1.090
Civada 1 íd.	80	550
	1.524	6.596

hi haurà un excés d'unitats nutritives, puix que, havent-se de menester tan sols 5.550 i donant-n'hi 8.120 (1.524+6.596) hi haurà un sobrant de 2.570 unitats.

Comptant l'alfals a 20 pessetes els 100 quilos, la farina d'ordi a 48, la polpa de remolatxa a 30 i la civada a 43, la ració de més amunt costarà 5'27 pessetes, o sigui que cada 100 unitats nutritives valdran 6'5 cèntims. Com que per produir

10 litres de llet no s'han de menester més que 5.550 unitats nutritives, resultarà que a 6'5 cèntims la unitat la ració valdrà 3'58 pessetes, de forma que hi ha una diferència entre ambdues racions de 1'65 pessetes (5'27-3'58), o si es vol, el litre de llet, des del punt de vista de l'alimentació, en el primer cas haurà costat 53 cèntims, i 36 en el segon.

La ració que acabem de comentar està formada per aliments alguns dels quals són cars. És factible alimentar més barat. I ja que en l'Assemblea de l'Institut Agrícola Català hi havia principalment vaquers forans, que es menen terres, posarem com exemple una ració apropiada:

	Unitats nutritives	
	M. A.	M. no A.
Fenc d'alfals 5 quilos ...	485	1.265
Farratge de veça i civada 30 íd.	500	2.430
Manioc 1 íd.	60	700
	1.045	4.395

La suma d'unitats nutritives d'aquesta ració és de 5.450, o sigui un centenar de menys que la quantitat necessària, cosa que no ha de fer variar la producció. Si comptem el farratge de veça i civada a 4 cèntims el quilo i el manioc a 33, la ració valdrà 2'53 pessetes, és a dir, que en lloc de fabricar, des del punt de vista de l'alimentació, la llet a 53 cèntims quan s'alimentava excessivament, o a 36, quan amb els mateixos aliments reduïts, però, a la justa necessitat, amb la ració que s'acaba de confeccionar, barata pels aliments i ajustada a les exigències de la producció, el litre de llet s'obté a 25 cèntims, o sigui més de la meitat més barata.

LA RACIÓ JUSTA.

Una vaca lactant ha d'ésser racionada justament; no pot rebre ni massa, ni pocs aliments. En qualsevol *Tractat d'Alimentació* es trobaran normes en les quals s'assenyalen les quantitats de principis nutritius que ha de rebre una vaca.

La ració d'una vaca lletera es pot dividir en dues parts: una, que ha d'atendre les necessitats de la vida de la vaca independentment de la pro-

ducció de llet, i l'altra, que ha de proporcionar la matèria prima per a la fabricació de llet.

Prenent per tipus la vaca productora de 10 litres de llet, adulta, les normes assenyalen el 1 per 1.000 de matèria azotada i el 8 per 1.000 de matèria no azotada. A més per cada litre de llet que fabriqui la vaca s'hi ha d'afegir de 60 a 70 grams de matèria azotada. Si el pes viu de la vaca és de 550 quilos, la ració haurà d'estar composta de :

$$\begin{array}{rcl} 550 \times 1 : 1.000 & = & 550 \text{ grams M. A.} \\ 10 \times 60 & = & 600 \text{ " " } \\ 550 \times 8 : 1.000 & = & 4.400 \text{ " M. no A.} \end{array}$$

Total 5.550 grams o unitats nutrit.

Més ençà o més enllà de la quantitat de principis nutritius que s'acaben d'indicar, portarà a la vaca que els consumeixi una alteració en la producció de llet o en la seva salut. Si la ració és més abundant, les sobres de principis nutritius no produiran més quantitat de llet, sinó que es transformaran en greix. I el greix precisament és un enemic de la producció làctea. Tota vaca grassa és mala lletera, o si es vol, tota vaca que durant la lactació s'engreixa, la seva producció de llet disminueix. I de l'engreixament de les vaques, la culpa moltes vegades la té el vaquer, per subministrar racions mal confeccionades.

Vegem el cas contrari. Una vaca rep una quantitat inferior de principis nutritius de la que ha de menester la seva producció de llet. En aquest cas, dues coses poden succeir ; primera, que la vaca vagi rebaixant la quantitat de llet de conformitat als principis nutritius que rep ; segona, que la vaca és tant marcadament bona lletera, que malgrat la insuficiència d'aliments continuarà fabricant la mateixa quantitat de llet. Però, llavors, la vaca per a fabricar la llet treurà del seu propi cos la matèria que no li han portat els aliments, i com que les substraccions del propi cos tenen un límit, resulta que la vaca s'enflaqueix i una tuberculosi en sol ésser la conseqüència. D'això els vaquers en tenen doloroses experiències. Les vaques tísiqües solen ésser sempre les grans productores de llet. I bé ; una gran part de les vaques tuberculosas reconeixen per causa immediata la deficiència de principis nutritius en la ració.

La ració ha d'ésser justa no sols pel que es refereix a la producció i condició individual de la vaca, sinó que també ha d'ésser justa respecte la qualitat dels principis nutritius que la formen. Els principis nutritius es poden agrupar en dues classes : azotats i no azotats. Entre ambdós prin-

cipis nutritius ha d'existir certa proporció, de la qual també se'n diu relació nutritiva. Aquesta proporció pot constar d'una part de principis nutritius azotats per cinc de no azotats, en les vaques poc productores de llet : d'una i quatre, per les mitjanes, i d'una a tres per les fortament productores.

La no observància d'aquesta proporció té per efecte d'engreixar la vaca, o de causar trastorns en la seva salut i producció.

EL RACIONAMENT INDIVIDUAL

La major part de les vaqueries fan una sola ració per totes les vaques, i a les que produeixen major quantitat de llet se les dona un xic més de pinso, a ull.

Si el racionament d'una vaca és relativament fàcil, el racionament d'una vaqueria és difícil, principalment quan en el ramat es troben vaques productores de llet en quantitats distanciades. Les dificultats s'aminoren quan la producció de llet, per exemple, no baixa de 12 litres i no és superior a 18. Però, en el cas d'haver-hi vaques de 10 i de 30 litres la ració general s'ha de composar de manera que sigui fàcil substreure de la ració determinats aliments.

Heus ací un parell d'exemples de ració, una d'hivern i una altra de primavera, racions que abasten per a mantenir en bon estat de carn les vaques eixutes i prenyades, i que es pot donar igualment a totes les que elaboren llet. Pes de les vaques, 550 quilos, adultes.

Alfals sec	5 quilos
Palla	4 "
Bledarrave farratgera	30 "

Farratge verd de gramínies ...	40 quilos
Farina de manioc	1 "

Amb una d'aquestes racions la vaca, com hem dit, es manté en bon estat. Ara no cal més que afegir-hi la quantitat de principis nutritius que s'han d'utilitzar per a la fabricació de llet.

Es pot comptar que per a fabricar un litre de llet s'han de menester 210 unitats nutritives, de les quals 60 de matèria azotada. La següent barreja guarda la proporció de 1 de M. A. per 2'5 de M. no A. :

Favons	1 quilo
Farina d'alfals	1 "
Turtó de coco	0'600 "

Aquesta barreja conté 420 unitats nutritives de M. A. i 1.050 de M. no A., o sigui, que serveix per a fabricar 7 litres de llet.

Aleshores el racionament d'una vaqueria és fàcil. Es fa compondre una mesura que la barreja més amunt dita pugui ésser repartida exactament en set parts; cada mesura equivaldrà a la quantitat necessària de principis nutritius per a fabricar un litre de llet. A la ració general, repartida en diversos àpats, no caldrà més que afegir-hi tantes mesures d'aliment concentrat com litres de llet produeixi la vaca.

Una cosa pot succeir, i és que si la vaca és forta productora de llet, 30 litres, per exemple, de la ració general d'hivern deixi la palla—i fins aconsellaríem que no se li donés—, puix que l'esforç digerible podria perjudicar la secreció de llet. Per a la ració de primavera els 40 quilos de faratge podrien rebaixar-se a 25. Però, per a les vaques produint de 10 a 20 litres, no caldria rebaixar la ració general.

En les vaques de rendiment superior a 20 litres de llet es podria seguir encara un altre procediment de ració general, i és el de donar-los la quantitat de pinso concentrat que els pertoca per a fabricar la llet i acabar de fer la ració amb els aliments de la ració general, donant aquests segons la gana de l'animal, però vigilant que la vaca no s'engreixés.

Com es comprendrà, la barreja de favons, farina d'alfals i turtó de coco pot ésser substituïda per altres aliments apropiats. Quan no era prohibit fabricar turtó de cacauet, aquest era un bon aliment per aquesta mena de barreges.

AVANTATGES DE LA VACA LLETERA

En les explotacions animals de tota mena, la principal despesa és la de mantenir els animals, és a dir, de pagar-los les despeses de viure. Una vaca eixuta, només que per a mantenir-la, sense augmentar de pes, necessita aproximadament 5.000 unitats nutritives diàries. Per a fabricar 20 litres de llet no se'n necessiten més que 4.200.

Les racions d'hivern i de primavera que hem

posat per exemple, contenen cada una, terme mig, 4.900 unitats nutritives. Si a aquesta quantitat afegim 210 unitats nutritives, que es necessiten per a fabricar un litre de llet resultarà que la vaca que produeix 10 litres, haurà hagut de menester, en conjunt, per mantenir-se i per fabricar la llet, 7.000 unitats nutritives, i el litre de llet, per consegüent, haurà costat en total 700 unitats nutritives, mentre que la vaca que produeix 20 litres fabrica la llet, també tot comptat, a 455 unitats nutritives, i la que produeix 30 litres, a 373, o sigui, que la vaca productora de 30 litres fabrica la llet a meitat de preu de la que en produeix solament 10.

Les vaques fortament lleteres es caracteritzen per fabricar la llet amb menys quantitat d'aliments, de la mateixa manera que hi ha porcs que amb 3 quilos d'aliments concentrats augmenten d'un quilo de pes viu, mentre que altres porcs n'han de menester 4, 5 i 6.

En el Congrés mundial de lleteria celebrat a Londres l'any passat, es va fer observar que les bones vaques lleteres, és a dir, les que fabriquen més de 20 litres de llet, la matèria seca de llur ració no haurà de passar del 2'5 per 100 del seu pes viu. De manera que una vaca, de 30 litres diaris, fabrica a menys de la meitat de preu la llet, que la vaca que només en produeix 10.

I diem tot això perquè a l'Assemblea de l'Institut Agrícola es prenia per tipus de producció de la vaca forana, la que donava 10 litres diaris. A Catalunya, per les seves condicions especials, tota vaca que no produeixi 5.500 litres anuals no hauria d'entrar a les vaqueries.

En resum, una alimentació racional i unes vaques fortament productores solucionarien la crisi actual i principalment n'evitarien d'altres, puix que l'explotació de les vaqueries sortiria, per fi, del domini empíric per ésser guiada de conformitat al saber de la tècnica.

M. ROSSELL I VILA

**Producte Tònic
Preventiu - Curatiu
de malalties del bestiar
de les aus i conills**

(PER A CADA RAMA LA SEVA
QUALITAT CORRESPONENT)

Salmite

MARCA REGISTRADA

**Especialíssim contra la
PESTE PORCINA
i les malures dels corrals
de xais, gallines i conills.**

REGENERADOR DE LA SANG EN
LES VAQUES, CAVALLERIES, ETC.

FABRICA A BADALONA - SANT PERE, 33

De fructicultura

Cal produir més i millor fruita

DE tant en tant tenim ocasió de constatar que la massa de pagesos més eixerits, escampats arreu de Catalunya, orientats un temps per la tasca cultural dels serveis d'Agricultura de la Mancomunitat, segueixen encara essent atents llegidors d'aquesta revista.

Una recent constatació la tinguérem ara fa un parell de números, en tenir ocasió d'escoltar i intervenir en nombrosos comentaris que l'article de J. Salom sobre fecundació d'ametllers va suscitar.

L'atenció que els llegidors sabem que dediquen a les planes d'aquesta revista, ens fa posar com mai una major devoció a l'article que segueix. I voldríem rajar convicció, i representar el més alt prestigi, per tal que tots els fructicultors seguissin les nostres indicacions.

I entrem al gra. Aquesta tardor pròxima, i com un dels números de l'Exposició de Barcelona, està anunciada la celebració del Primer Congrés Internacional de Productors, Exportadors i Importadors de Fruits d'Espanya.

Tots els fructicultors catalans (i els altres també) haurien d'inscriure's congressistes.

No és pas que singuin indispensables per a l'èxit. Creiem que pel molt interès que té l'assumpte, entre infinitats d'altres raons, ja des d'ara té assegurat l'èxit.

Els congressos sempre es realitzen molt brillantment, hi ha molt entusiasme, s'hi discuteixen molt competentment qüestions de tota mena, però molt sovint són mancats de contacte amb la realitat, i gairebé sempre els manca continuïtat per tal que llur actuació es noti duradora, per tal que perduri. L'aplec d'activitats desenvolupades en el Congrés, en havent-se acabat aquest queda dispersa i triga qui sap quant a tornar-se a reunir.

I per a ben endegar la nostra producció fruitera cap a una sempre perfecta situació econòmica, cal una continuïtat d'acció de la collectivitat de tots els fructicultors.

Per això convindria que tots els fructicultors ens trobéssim en el Congrés. Reunits fóra fàcil de produir-se una associació permanent, que d'allí endavant mantingués una contínua vigilància i cura de tants i tants problemes que només col·lectivament poden resoldre's.

Per a resoldre problemes d'aquest ordre, les disposicions governamentals que s'hi puguin dedicar no són sinó lletra morta si la collectivitat no les sent, i no es preocupa de mantenir-les vives. Per això és hora ja que els fructicultors catalans (i els d'altres terres espanyoles també) tinguin un organisme general permanent que sigui ordenador global de la nostra producció fruitera.

Perquè de problemes, si no n'hi havia, cada jorn se'n presenten de nous. Un de recent i que ha preocupat els nostres fruitaires de la Plana de Llobregat, és el d'aquest hivern passat, en què han aparegut a Barcelona quantitats respectables de pomes i peres (pomes principalment) procedents dels Estats Units, dels Estats del Pacífic (Califòrnia, Oregony i Washington). I pel sol fet que fossin en quantitats respectables, vol dir que havien de representar un negoci comercialment reïxit, ja que una prova d'èxit dubtós o negatiu no es fa amb tals quantitats. A més, que aquestes expedicions d'enguany no són res més que la conseqüència de les proves que en escala moderada s'havien fet en anys anteriors. Les pomes del Llobregat, i de tot arreu, aquest hivern eren escasses a Barcelona, i assolien molts alts preus. Aquests haurien anat pujant si no arriben a venir les pomes americanes. Els fructicultors n'han tocat de seguida les conseqüències.

Tots s'adonaren que la presentació de les pomes forasteres era tan superior a les nostres, que no hi havia punt possible de comparació. Però tant com això era admirable el preu, que ja acabem de dir va fixar un límit al de les nostres. Convindria encara saber el guany que hi feien els intermediaris. El que podem dir és que el preu f. o. b. a Califòrnia era a un tipus de 50 dòlars la tona, la mateixa fruita enllestida i emballada tal com aquí l'hem vista.

Per tant, l'any que la poma aquí sigui més abundosa, i que els preus siguin més fluïxos, encara potser és possible que els preus d'aquesta estrangera puguin competir amb les nostres. I si no, sempre podrà contar-se que la qualitat de tan excellent presentació que hem vist, i que no li costarà pas gens de conquistar la simpatia del mercat, la rebrem al tipus de preus assequibles d'enguany.

És per tant un problema d'importància el que

s'ha presentat a la producció de poma. Pot atacar-se de dues maneres. Una manera senzilla, però d'eficàcia no massa extensa. D'una associació de productors és propi el demanar-ne una tarifa protectora. L'altra forma de lluita és voler fer aquí i fer ler pomes igualment bé que aquestes de competència forastera. Totes aquestes varietats que ens han portat—la Rome Beauty, la Winessap, la Newtown Pippin—nosaltres en quantitat experimental les hem conreades aquí, i ens donen la mateixa qualitat de fruita de tan excellent presentació. Demés, amb les nostres mateixes varietats, podria exigir-se una major cura de preparació d'embalatge, i producció fins a fer una presentació que pogués competir. I aquest sí que ja és un remei de més efectivitat.

I encara aquesta solució de fer major i millor producció és l'única aconsellable si tenim en compte el que vol dir i representa aquesta invasió de poma americana. Representa una nova superació en la sèrie ininterrompuda d'esforços de la producció americana per donar bona sortida a la seva producció creixent, apoderant-se dels vells i millors mercats, siguin aquests on siguin i perta-

nyin a qui pertanyin. Si es poden vendre les seves pomes amb èxit a Barcelona, amb molta major facilitat es podran vendre a qualsevol gran ciutat d'Europa. I després d'aquesta fruita vindran—ja ara comencen d'enviar-n'hi—altres fruites, préssecs, prunes, etc. I el que es pugui perdre el bon mercat que les nostres fruites tenen a Europa, sí que té una capital importància. Vol dir el seguir la producció de fruita en l'actual base de prosperitat, o quedar completament anorreada.

Només produint més i millor podem assegurar-nos aquest mercat d'Europa, que ens és necessari per mantenir-se l'actual pròspera situació.

I per encarrilar bé la producció en tots els seus aspectes, fa falta una associació que englobi tots els fructicultors, l'actuació de la qual sigui alhora orientadora i fiscalitzadora, que defensi els interessos de la fructicultura i els engrandeixi.

Per això que és hora ja de formar aquesta associació. I reunits en el Congrés de Productors, Exportadors i Importadors de Fruita, tindrem la millor avinentesa. Per això convé que hi siguem tots.

R. SALA

El motor rural

EL motor d'una granja o masia ha de reunir certes qualitats, que si no es tenen presents, un hom s'exposa si no a fracassos, almenys a despeses supèrflues.

La primera condició d'un motor destinat a pagès ha d'ésser la de rusticitat, puix que l'obrer rural no sol tenir gaire traça a manejar aparells i màquines delicades.

Després el motor deu ésser fàcilment transportable, pel fet que inclús en masies noves, els departaments de què consta són necessàriament separats uns d'altres. Per a accionar la batadora, la sitja, el talla farratges, l'esmicola turtós, el molí, la lleteria o mantegueria, la bomba del femer, la bomba del pou, etc., no hi ha més que dues solucions: tenir diversos motors fixes o un sol damunt de rodes. Encara hi cap, naturalment, el sistema mixte, o sigui disposar de motors fixes sigui per l'aigua o el molí i un o més de mòbils.

Altrament, tots els motors rurals han d'ésser fàcils de posar en marxa. Si el motor és muntat

damunt de rodes, el carretó que el suporta haurà d'ésser prou pesant per a resistir l'esforç de tracció de la corretja, i a més que si el terreny no és pas ben horitzontal, que no per això el motor deixi de funcionar.

La potència d'un motor pels diversos treballs que ha de realitzar es calcula que ha d'ésser de

1/4 a 1/2 cavall	pel garbellador.
3/4 a 1'5 »	per l'esmicola turtós.
1'5 a 2 »	pel talla palla i arrels.
2 a 2'5 »	pel xafador de granes.
1 a 3 »	per la lleteria.
6 a 7 »	per les petites batedores.
8 a 10 »	per les mitjanes íd.
15 a 25 »	per les grans íd.

Per a tots els treballs corrents de la masia, inclòs el de serrar llenya, un motor de 3 cavalls és suficient.

En tota força motriu s'ha de parar ment a saber a quin preu resulta i per consegüent tenir en

compte la duració i el coeficient d'utilització. Avancem que la força motriu sol constar sempre més cara a l'agricultura que a la indústria.

En els càlculs de rendiment hi sol haver un vici contra el qual és necessari advertir el pagès. S'acostuma fer el següent raonament: jo tinc un motor de 5 cavalls que funciona vuit hores diàries i 250 dies l'any, i per consegüent produeix $5 \times 8 \times 250 = 10.000$ cavalls. El cost de combustible o força elèctrica, l'amortització, despeses essent de tantes pessetes, la producció d'un cavall de força en resulta a x pessetes. Aquest càlcul és equivocat.

Suposem que aquest motor acciona una serra circular per a serrar llenya. Mentre la serra fa el seu treball, el motor va a tota càrrega, però així que acaba de serrar l'estella, volta sense realitzar a penes cap força, fins que l'obrer altra vegada li dona una estella. Observant aquests dos temps, el de funcionament de la serra serrant i el de voltar sense serrar, es constatarà que la dura-

ció del treball efectiu no representa més que el 50 ó 60 per 100 del temps total, o sigui de 2'5 a 3 cavalls hora ($0'5 \times 0.6 \times 5$).

En les altres màquines succeeix una cosa semblant. N'hi ha prou per a comprovar-ho observant el funcionament d'una batadora per a oir les passades buides, i el mateix es pot dir per una talla arrels i gairebé de totes les màquines. Els aparells que treballen a plena càrrega, són pocs i entre aquells cal esmentar els molins i les bombes centrífugues.

El coeficient d'utilització d'un motor depèn en gran part de la potència del mateix; quant més prop és el motor de la plena càrrega, més gran és el rendiment. Resulta més avantatjós un motor petit treballant tota la jornada que no pas un motor molt potent funcionant mitja hora.

Ara bé; en les masies hi ha una tendència a realitzar de pressa el treball, cosa que determina que la força motriu resulti gairebé sempre cara.

MIQUEL SOLÉ

Una lliçó d'arboricultura fruitera

ESCRIVIM en forma dialogada aquest treball, que per la varietat de temes tractats ens obliguen a simplificar les coses o del contrari ens faríem interminables.

—Fa alguns anys que vaig plantar un hort de fruiters i ara ja em penedeixo d'haver-ho fet.

—Com és això?

—Veni i veureu com el tinc.

—Teniu raó. Això és fet sense ordre ni simetria; és més aviat un laberint llastimós que no fas una plantació amb una mica de mira i que respongui a les necessitats dels arbres.

Per fer una bona plantació cal fer-ho a *marcs reial*—lineació quadrúplica. Que es vegin alineats de nord a sud i d'est a oest, perquè permeti la circulació de l'aire i la penetració del sol del matí al vespre. Si a un fruiterar li manquen aquestes dues primeres necessitats, mai la fruita no tindrà color ni sabor.

—...?

—A més, aquests fruiters tenen una poda defectuosíssima, més ben dit, amb prou feines ha-

veu tocat cap mal brot, i si ho haveu fet ha estat tan malament que ha estat a la inversa. Tots creixen en totes direccions i al centre de l'arbre, hi creixen amb desmesurada abundor, branques sobrereres que poden arribar a esterilitzar la planta. Encara que vulguéssiu fer-los créixer a tot vent, prescindint de la forma vascular, estan defectuosíssims. En els primers anys és quan cal donar-los llur format i si ja han passat alguns anys, com aquests llavors és ja una mica massa tard. La seva estructura anatòmica no permet tallar aquelles branques que als primers anys era facilíssim i ara seria perillós de fer-hi fer la vida i desenrotllament de l'arbre. Per fer-los criar amb la forma de vas és senzillíssim. En els primers anys es busca un matoll flexible i d'ell se'n construeix un cercle d'un radi a llurs possibilitats i dimensions de les branques, i després amb aquell cercle es dona el format necessari i convenient a cadascú. Sempre, però, evitar que un arbre creixi amb més de quatre branques principals. Si es vol fer criar l'arbre a tot vent, llavors es pot prescindir d'aquest utilatge, però és més

aconsellable la forma vasicular que no pas totes les altres. Ans de practicar una operació com aquesta hauríeu de demanar consell a persona competent i no fer-ho amb els vostres ignorats coneixements valent-vos de la rutina.

—Home...

—Em cal dir-vos la veritat, o del contrari us enganyaria... ¿I aquests corcs de les pomeres i pereres? com és que hi teniu tanta abundor?

—Heus aquí el meu pessimisme per aquests fruiterars: els corcs.

—I què heu fet com a preventiu?

—Sí, amb un filferro he mirat de matar-los com he pogut i prou.

—Vull dir que cal prevenir millor que curar. En les plantes si no preveniu no cureu mai. Per evitar el corc dels fruïters cal pintar-los dues vegades almenys cada any amb una solució de sulfat de ferro, de sulfat de coure i calç. L'una vegada en el mes de març i l'altra al setembre, i si encara algun corc ha pogut penetrar no heu pas d'agafar un filferro per acabar de malmetre l'arbre, sinó un petit terròs de «carbur» i tapar hermèticament el foradet amb argila, i els gasos que desprèn en entrar en contacte amb la humitat són més que suficients per acabar amb el corc. Si no es dona aquesta pintada a totes les branques, l'escorça amb les seves esclatxes és molt hospitalària per a tota classe de paràsits i microbis que produeixen totes classes de malures i així es fa impermeable per tots els atacs d'allotjament que puguin fer els corcs. I aquestes pomeres que les teniu xangrades i farcides de blanquedat, tampoc no heu fet res per combatre-les?

—No sabia...

—Doncs, és senzillíssim. Si de bon antuvi haguéssiu previngut aquesta malura amb dues o tres polvoritzacions de caldo bordelès, segurament no les tindríeu en aquest estat, però encara que el mal estigui força arrelat, queda un remei força eficaç. N'hi ha prou amb polvoritzar-les amb

una solució de petroli i aigua i sabó moll, per tal de destruir radicalment la malura. Tant aquesta malura com l'arrugat del pressegner que veig que també no us falta en els vostres, són curables si feu els remeis preventius. Per evitar l'arrugat o llanyadura del pressegner cal donar unes polvoritzacions de sulfat de coure abans de la brotada de primavera i en arribant al mes de maig i juny dues altres polvoritzacions de nicotina i sabó moll, i si les fulles encara es presenten amb mal color, arruixar les arrels amb sulfat de ferro dissolt amb aigua. La nicotina és un remei eficaç contra el pugó, i en aquesta malura el pugó hi juga un paper força important.

Doncs, per evitar que el pugó es propagui, ja que utilitza com a vehicle de transport a les formigues, i per evitar que aquestes no pugin als arbres, cal interrompre'ls el pas amb un paper pergami ben resistent a les humitats i voltar la soca en forma de campana—cap avall—i lligat fortament perquè no trobin altre camí que donar el tomb damunt el paper, i com que aquest és ple de dificultats per la seva ascensió, mantes vegades desisteixen d'ascendir a l'arbre per transportar aquell pugó que després en xuclarien aquella part viscosa que desprèn.

Amb aquest focus d'infecció no és d'estranyar que la fruita quan arriba la transformació de l'acidesa a l'ensucrat us caigui de la planta plena de corcs.

—Si bé; cau...

—Doncs, per evitar-ho cal donar-hi polvoritzacions d'arsenic i calç tan bon punt acabi la floració, per tal d'impermeabilitzar el fruit de tot desenrotllament làrvic que hi pugui haver. Es veu, doncs, que la vostra fruiterada és feta amb tots els desconeixement i n'heu palpat les conseqüències. No vulgueu fer mai res de rutina, perquè sempre hi trobareu el fracàs.

BALDIRI JUSCAFRESA

V E N D E U V R E

M O T O R S PER A L'AGRICULTURA

De tota garantia

A gasolina i olis pesats

Consum mínim

POTENCIES	PREUS
2 HP.	825 ptes
5 HP.	1375 »
11 HP.	2025 »
Mes de 20 models per a totes les potències	

M O L I N S TRITURADORS PER A RAMADERS

Produeixen veritables farines i
farinades fines per al bestiar

Gran comoditat i economia - Indispensables

MODELS	PRODUCCIO	PREUS
Núm. 0	50 kg. hora.	345 ptes.
Núm. 1	100 kg. hora.	550 »
Núm. 2	150 kg. hora.	695 »
Núm. 3	200 kg. hora.	850 »
Núm. 4	250 kg. hora.	1100 »

Maquinària Agrícola -

FERRER I GIOL
GIRONA, 134 BARCELONA

L'ensitjament pel mètode cremasquià

EL professor Samarani, de Crema, Itàlia, és l'inventor del mètode d'ensitjament que difereix en absolut de tots els altres mètodes coneguts.

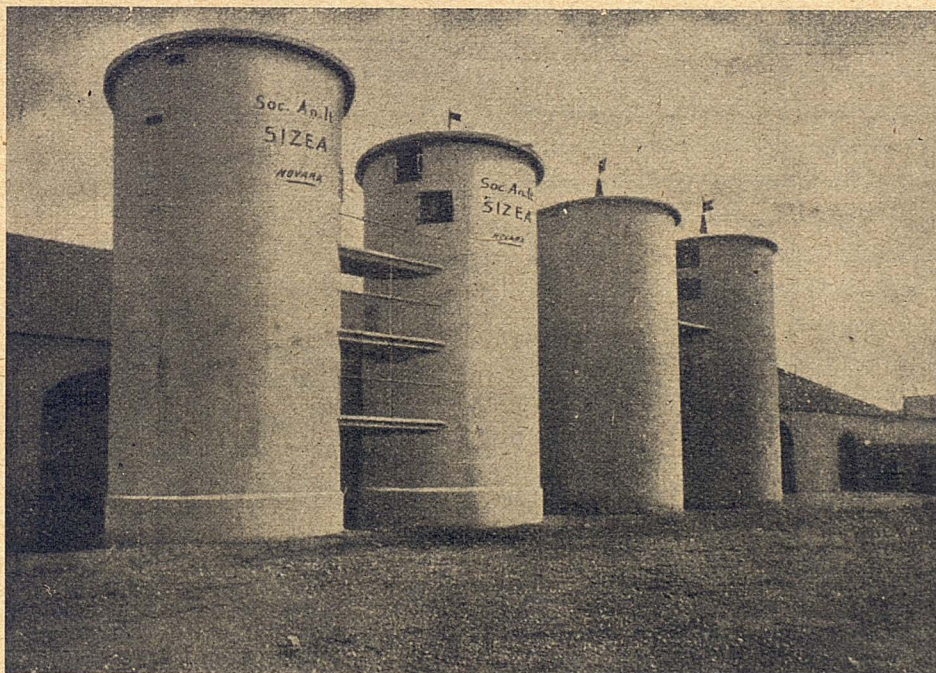
El mètode d'ensitjament cremasquià és adequat a la manera d'ésser de la nostra agricultura i ramaderia, i és per això que la seva coneixença pot ésser útil als nostres lectors.

La raó d'ésser de la sitja és la conservació dels aliments en les comarques on per manca de sol no han pogut assecar els farratges. Pels antics mètodes d'ensitjament els farratges, a causa de la fermentació, perden una gran quantitat de substàncies nutritives. El moresc o blat de moro, per exemple, la pèrdua de substància orgànica arriba al 17 per 100; per la proteïna bruta, a 41, i per la cel·lulosa, a 17'5.

ensitjat no els prova. Així mateix, la llet provinent de vaques que han consumit farratges ensitjats no serveix per a elaborar certes classes de formatge. Malgrat aquests inconvenients, els països emboirats i plujosos no tenen altre remei que utilitzar la sitja.

Fins ara, de tots els mètodes de conservació de farratges, el millor de tots era el de secament pel sol i l'aire sec. Aquest mètode té, però, dues inconveniències, que de poder-les suprimir seria perfecte. Una d'elles és la gran quantitat de fulles que cauen i altra l'excessiva duresa de la tija. Les fulles contenen la major part de les substàncies nutritives, i per altra part una tija molt seca és rebutjada per tota mena d'animals, a no ésser que vagin afamats.

El mètode d'ensitjament del professor Sama-

L'ensitjament a base de la fermentació té encara altres contres. Una d'elles és la de què el farratge fora de la sitja s'ha de fer consumir immediatament perquè es fa malbé de seguida, una altra que a les femelles en gestació, els animals joves i els de treball de peu rodó el farratge

rani o cremasquià reuneix tots els avantatges. El fonament d'aquest mètode és com segueix: en el farratge segat o dallat i fins que és completament sec, o sigui convertit en fenc, es desprèn certa quantitat de gas carbònic l'acció del qual conserva el farratge impedit de passada que fer-

menti. Per consegüent, si el farratge no es deixa assecar del tot i s'impedeix l'evaporació del gas carbònic, el farratge es conservarà.

L'ensitjament cremasquià es practica molt fàcilment: es deixa que l'herba, alfals, trefle, morenc, civada, veça, etc., s'eixugui de manera que en lloc d'assecar-se completament, és a dir, que la tija es trenqui en sec, aquesta i les fulles siguin encara una mica humides. En la forma ordinària d'assecar el farratge aquest, quan és ben sec, conté el 15 per 100 d'aigua; per ensitjar pel mètode cremasquià, el farratge haurà de tenir el 35 per 100 d'humitat, que en la pràctica es coneix per la dita de que el farratge és tres quarts sec.

En aquesta forma, el farratge es porta prop de la sitja, on amb un aspirador s'entra per la part superior de la sitja, i sense necessitat de tallar-lo, com en els altres mètodes d'ensitjament.

La sitja va tapada amb un casquet mòbil, el qual es posa en contacte amb la capa superior del farratge, per un mecanisme especial, impedit d'aquesta manera el contacte del farratge amb l'aire atmosfèric.

La sitja és de ciment armat i el farratge es treu per les finestres.

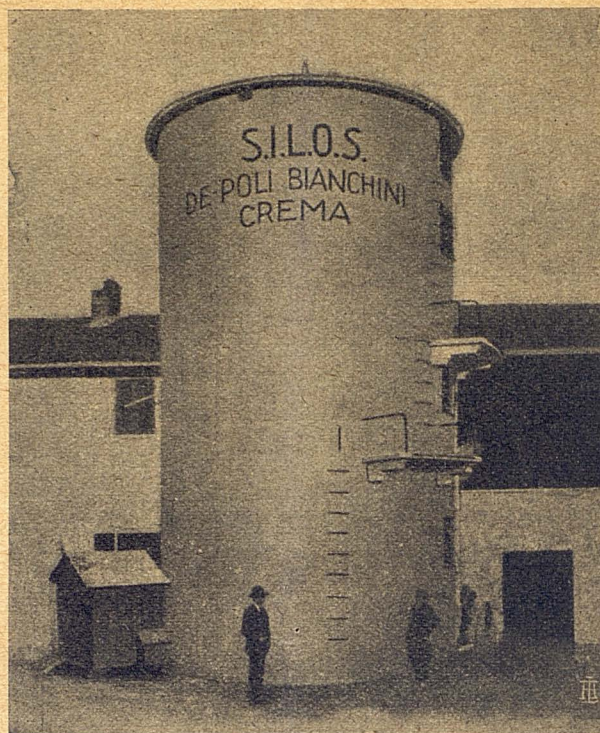
El farratge dintre la sitja no sofreix cap fermentació, puix que llur pobresa relativa d'aigua ho impedeix. Aquest mètode d'ensitjament està força divulgat a Itàlia, i els italians agricultors que hi ha en el Llemosí i Gasconya també l'utilitzen amb plena satisfacció.

L'ensitjament pels antics mètodes a causa de la gran pèrdua de substàncies nutritives i per no poder-se donar a tots els animals, tenia en nosaltres un adversari, en quant es tractava d'implantar-lo en terres catalanes.

Però amb el mètode cremasquià considerem, que essent molt a propòsit per a les necessitats de les nostres masies o granges, la implantació del mateix seria molt beneficiosa a l'economia ramadera.

El mètode cremasquià comporta en efecte una pila d'avantatges. En primer lloc la utilització del farratge és completa. Quan el farratge conté el 35 per 100 d'aigua, no cau cap fulla i les tiges són flexibles i sucoses. La humitat que conserva el farratge determina que els animals no facin rosegalls i que el farratge a l'estable sigui aprofitat enterament.

El farratge no fermentant dintre ni fora de la sitja no perd cap element nutritiu. Cap mena de

restricció pot imposar-se quan a l'espècie i condició individual dels animals pel que fa referència al consum. Les femelles plenes, el bestiar jove, els animals de treball, tots poden consumir farratge ensitjat. I no cal dir, que no existint transformació química del mateix, com tampoc microbiana, els productes animals com la llet, no se n'han de ressentir.

Hi ha, però, una cosa que cal fer remarcar. Tots els pagesos hauran observat que el farratge verd en igual quantitat de matèria seca que el fenc de la mateixa naturalesa, produeix millors resultats, principalment en les femelles de cria i en els animals joves. Aquest millor resultat potser seria degut a l'existència de vitamines, àcids aminats o altres substàncies que conservarien llur virtualitat, a condició de no deixar assecar totalment el farratge.

El farratge ensitjat pel mètode cremasquià, tenint el 35 per 100 d'humitat, conservaria potser una part o la totalitat d'aquelles substàncies que determinen tan bons resultats en la pràctica i que científicament en sabem encara molt poca cosa.

M. ROSSELL I VILA

URALITA

**EL MILLOR MATERIAL
PER A COBERTES**

Els escarabats dels llegums secs

ELS escarabats que ataquen els llegums secs, com són les mongetes o fasols, llenties, pèsols, faves, etcètera, pertanyen a diverses espècies, però pels efectes perjudicials que causen i per la manera de combatre'ls, són com si fossin d'igual espècie.

Les larves d'aquests insectes es desenvolupen dintre les granes seques de lleguminosa i poden arribar a buidar-les completament, de forma que la valor nutritiva i comercial d'aquestes granes arriba a ésser inferior, a vegades, al 50 per 100 de llur valor normal.

Els insectes perfectes són uns petits coleòpters o escarabats, de pocs mil·límetres de llargada, que apareixen a la primavera. En aquesta estació es multipliquen i disposen els ous en les flors, de manera que al formar-se la tabella, les larves exides dels ous que hi havien a les flors, penetren a l'interior de les tabelles i d'allí passen dintre les granes.

L'evolució de les larves és llarga; la nimfosi es realitza en les granes i solament fins a la primavera no apareixen els nous insectes perfectes, els quals deixen a la grana la senyal de la seva sortida, la qual està representada per un forat.

La infestació, per regla general, es realitza abans de la collita, de manera que quan les granes es porten a l'era, ja contenen el paràsit en el seu interior. Hi ha, però, una excepció a remarcar. Els pèsols o mongetes poden ésser atacats després de la collita i durant tot el temps que estan al graner.

Per a evitar la multiplicació d'aquests insectes, la primera precaució que s'ha d'observar és de sembrar únicament granes completament sanes. L'alternància de conreu constitueix una regla aplicable ací, com en tota malaltia.

Un cop feta la collita, malgrat que en moltes masies es procura que les portes i finestres siguin ben tancades, aquestes amb vidrieres i les portes que ajustin bé, o en moltes altres encara que utilitzen el procediment recomanable de tenir a les finestres en compte de vidres, tela metàl·lica espessa, això no aconsegueix pas el desenvolupa-

ment del paràsit, si aquest es troba dintre les granes.

El doctor Feytaud ha indicat les maneres de combatre els escarabats, les quals poden practicar-se de la següent forma: fumigacions amb sulfur de carbó a raó de 100 grams per metre cúbic. Aquest tractament és perillós, no prenent les degudes precaucions, puix que el sulfur de carbó és un gas inflamable. El tetraclorur de carbó a raó de 200 grams, o bé la cloropsicrina a raó de 20 grams, utilitzant, però, una careta protectora quan s'hagin de practicar manipulacions importants. Aquestes dosis es compten per una exposició de quaranta vuit hores en un local, a la temperatura de 15 a 20 grams, màxim.

El sulfur de carbó roman encara el producte que es pot utilitzar amb més facilitat, a condició de manipular-lo amb precaució, lluny de tota llar o foc, amb prohibició absoluta de fumar.

Quan s'hagin de tractar petites quantitats de granes es pot operar de la manera següent: les granes es tanquen en un recipient qualsevol, susceptible d'ésser tancat hermèticament, com una bota, per exemple, i a seguit es tira a dit recipient de 50 a 60 grams de sulfur de carbó per hectòlitre de granes, fent de manera que els vapors de sulfur de carbó s'escampin uniformement, deixant que actuïn de dotze a vint-i-quatre hores, temps suficient per a asfixiar les larves que es troben a l'interior de les granes. Passat aquest temps, les granes es treuen del recipient i s'estenen damunt una borrasa, deixant que s'aïregin i que s'evapori el gas sulfurós, cosa que no triga gaire.

Després d'aquesta desinfecció els grans són conservats en lloc net i ben tancat. Per a quantitats petites es poden utilitzar recipients de vidre o de terrissa, principalment quan es tracta de granes que s'han d'utilitzar per a sement.

No cal dir que sempre s'haurà de vigilar tota pila o sacs de granes per a tractar-les a seguit que algunes d'elles apareixin infestades per larves del paràsit del qual ens hem ocupat.

MANUEL CODINA

Mortalitat dels anyells per coccidiosi

La coccídia, protozoari, que es reproduïx en l'interior de les cèl·lules és la causa de la malaltia que anem a explicar.

Aquest paràsit viu en els budells de les ovelles que crien, el qual en forma de petits quistes surt a l'exterior, quedant damunt dels jaços i després de diverses transformacions infecta els anyells, infecció que es realitza per la boca, sigui perquè els anyells mengen algun bri de palla o perquè llepen el jas.

La coccidiosi pren diverses formes en els anyells:

1.ª Una coccidiosi latent, o sigui amagada en les ovelles i en els anyells, sense cap símptoma aparent, excepte algunes vegades, la formació d'abcessos.

2.ª La coccidiosi crònica dels anyells de més de dos mesos, caracteritzada per un enflaquiment més o menys gran, anant de dret a la caquèxia i a la mort. Al principi de la malaltia, els excrements són normals, i algunes vegades coberts d'una mucositat gris. Més endavant diarrea, més o menys líquida i seguida; la llana s'arrenca amb facilitat; apareix la caquèxia progressiva.

3.ª Una forma aguda, sovint desconeguda, atacant els anyells d'un a dos mesos, en la qual els animals en prou feines es poden tenir drets, o bé romanen ajaguts. Irritació dels budells, excrements durs, relligats per llargs filaments mucosos i a vegades sanguinosos. Els animals poden morir sense cap altre símptoma, o bé emmalaltir encara alguns dies més.

En la coccidiosi, les complicacions cardíagues i nervioses són freqüents.

L'autòpsia feta una mica a la lleugera no asenyala cap lesió d'importància. L'intestí es troba sovint sense aliments i un poc rebotit pels gasos. L'enflaquiment és molt extremat i es troben expansions seroses en el pericardi i perito-

neu. La càpsula del ronyó es desenganxa fàcilment i aquest òrgan moltes vegades té la consistència d'una pasta.

El diagnòstic, però, solament es pot assegurar per l'examen microscòpic del contingut intestinal, el qual revelarà l'existència del paràsit.

La profilaxi i el tractament de la coccidiosi s'ha de basar en dos fets essencials.

Els budells de les ovelles criant, com s'ha dit, constitueixen un veritable dipòsit de paràsits causants de la malaltia. Sabut això, serà necessari tractar les ovelles dos mesos abans de xaiar. Com a tractament s'utilitza el timol dissolt en oli, i es dona a la dosi de 1 gram de timol per 10 quilos de pes viu una setmana per altra.

Els paràsits es conserven i es reproduïxen en medi humit, i per consegüent la dessecació i el calor els maten amb tota seguretat. Els líquids antisèptics no tenen cap efecte utilitzats com desinfectants dels corrals.

Quan es presenta la malaltia serà necessari disposar de dos locals o bé de l'únic on es tingui el ramat, però a condició de poder-lo dividir per la meitat.

Durant un període de quinze dies, cada corral o part del mateix serà ocupat tan sols vint-i-quatre hores. Els animals l'endemà seran conduïts al local que estava buit el dia abans, mentre que el local que desallotgen serà desfemat, gratat i escombrat, sense regar, ni que sigui amb líquids antisèptics. La dessecació és tant més segura quant més seca i calenta és l'atmosfera.

Aquestes precaucions poden semblar una mica molestoses, però constitueixen el millor tractament en la lluita contra aquesta malaltia tan mortífera, a condició que aquestes precaucions es prenguin abans de xaiar, durant el curs d'aquest i encara una temporada després del deslletament.

R. MALÉS

URALITA

**LA MILLOR TUBERIA PER A
CONDUCCIONS A PRESSIO**

Anàlisi de les terres

No hi hauria d'haver una sola peça de terra que no s'hagués analitzat. Saber la proporció dels elements que componen la terra d'un camp és tenir molt de guanyat. Això permet, si la composició de la terra del camp és defectuosa, de poder-la corregir, com igualment per a cada conreu, saber d'una manera certa els adobs més convenients. En una paraula: tota collita òptima és la resultant d'un conjunt de petits detalls que han actuat favorablement en el conreu.

Manera de prendre la mostra.—La mostra de la terra que es vol analitzar s'ha de prendre de la següent manera: es fa un clot que arribi fins al subsòl o sigui fins al fons de la terra on no arriben les arrels de les plantes que s'acostumen a conrear. Aleshores, de dalt a baix es talla un tros de terra. D'aquesta terra se'n separen les pedres grosses. Aquesta funció es repeteix en tres o quatre indrets més del camp, però si la terra no és de la mateixa naturalesa, de manera que en un mateix camp hi hagin dues menes de terres, les mostres tretes d'una sola classe de terra no es podran barrejar amb les altres.

Les mostres que provenen d'un camp de la mateixa classe de terra es barregen i es pesen, com igualment s'han de pesar les pedres grosses. Les pedres petites han de quedar en la barreja. De la barreja de terres se'n treuran dos quilos, els quals junt amb el pes total de la barreja de les terres i el pes de les pedres grosses es portarà a analitzar.

La feina del pagès acaba aquí. Ara comença la del químic.

Anàlisi mecànic.—El químic comença per barrejar a la seva manera la mostra que li han portat, la qual sol consistir a deixatar la terra en certa quantitat d'aigua, posant-ho tot plegat en un garbell de malles de llautó, quadrades i d'un mil·límetre de longitud. És fa rajar aigua damunt de la terra per a facilitar el pas de la terra fina. Un cop reposada, es separa de l'aigua i es deixa assecar.

Aquest anàlisi té per objecte saber el grau de permeabilitat de la terra.

Anàlisi físic.—És la determinació de la quantitat dels elements que conté la terra. La classificació que cal emprar és la preconitzada pel mètode de Schloesin: sorra grossera i fina, calcari, argila i humus. La sorra o sílice grossera i fina es determinen convencionalment per la quan-

titat dels elements que es deposen a un moment donat en el curs de l'anàlisi.

L'humus no pot ésser dosat amb gran precisió, però els resultats aproximats que s'obtenen són suficients per a la pràctica.

Interpretació dels resultats.—Una terra franca conté prop del 60 per 100 de sorra grossera, 20 per 100 de sorra fina, 10 per 100 d'argila, 10 per 100 de calcari i una mica d'humus.

La sorra de granets grossos (de 0,5 a 1 mil·límetre) assegura la permeabilitat de la terra. Si la proporció és més alta del 80 per 100, la terra deixa filtrar l'aigua. Aleshores per corregir aquest defecte s'ha de portar calç al camp i s'hauran de fer bones femades. En aquestes terres els adobs d'azot nítric hi seran portats tard; els adobs d'azotat amoniacal no hi donen pas bons resultats. També s'hi poden posar superfosfats després de calcinar i els altres adobs fosfatats amb o sense calç. Aquests terrenys solen ésser pobres en potassa i en conseqüència caldrà portar-n'hi.

L'argila dificulta el treball a la terra, si la seva proporció passa del 15 ó 20 per 100. En aquest últim cas, el terreny embassa l'aigua i la terra fa terrossos. En les terres argiloses s'utilitzarà molt d'hora com adobs azotats els adobs orgànics, i entre els minerals, de preferència els nitrats de calç; l'àcid fosfòric hi serà portat en forma insoluble, i la potassa, quan més aviat millor. Aquestes terres es corregeixen portant-hi calç.

Quan la proporció de calcari és superior del 15 a 20 per 100, serà convenient adobar la terra amb fems o millor amb adobs orgànics de descomposició lenta. Tots els adobs que continguin calç són innecessaris en aquests terrenys.

Com s'acaba de veure, tan sols l'anàlisi mecànic i físic de les terres forneix dades per a la correcció de les mateixes, per tal que puguin convertir-se en terres franques, o almenys per tal que els diversos conreus s'hi puguin fer i la terra sigui de més bon treballar.

Quan es desconeix la proporció dels elements que componen una terra, es fa molt difícil poder aconsellar quin és l'adob o els adobs que aniran millor. En canvi, de bell antuvi, sabent els components del terreny, es sap al mateix temps les correccions que s'hauran de realitzar en el camp.

EUDALD FREIXES I ARMENTERA

La decadència dels Sindicats

LA utilitat immediata dels Sindicats és la de contrabalançar l'acció que amb tendència a la puja realitzen els comerciants; d'aprofitar-se de les compres a l'engròs i de vendre a una sola mà. Aquesta és la primera fase de l'existència dels Sindicats, la qual així que és superada, el Sindicat embesteix llavors poc a poc l'elaboració de productes, cooperativa de producció, crèdit, acció social, cultura i altres aspectes propis de l'associació.

L'existència dels Sindicats és i ha estat indiscutiblement beneficiosa a la pagesia. Ho hauria estat més si l'educació sindical hagués format part de la moral i del costum dels pagesos. El pagès havent viscut durant segles en un isolament pronunciat, no ha capít, ni ha tingut per regla general, tota la voluntat de persistir i de fer prevaler l'acció conjunta que es desprèn de l'associació. Però aquest mal s'anirà guarint amb el temps; una ni dues generacions no són prou, moltes vegades, per a establir un hàbit, un costum, una decantada vers determinades activitats.

És per aquesta causa profunda, que molts Sindicats han desaparegut; és per aquesta raó que bon nombre de Sindicats porten una vida migrada, i aquest és el motiu principal que la majoria de Sindicats no hagin passat de la primera fase: de la compra a l'engròs.

L'educació individual del pagès s'ha d'anar fent poc a poc. És necessari que el pagès compregui que comet un pecat, cada vegada que no assisteix a la reunió del Sindicat, o que arriba tard, o que es creu disculpat perquè plouia, feia fred o calor.

Al costat d'aquests pagesos indiferents hi ha els murmuradors i els que no troben res ben fet; els que critiquen contínuament el president i la Junta, però amb crítica negativa, és a dir, que es concreten a assenyalar les faltes o la mala direcció, sense manifestar el remei o l'orientació que caldria prendre. Quan després de cansats de sentir-los murmurar, se'ls ofereix un càrrec a la Junta, llavors no volen acceptar de cap manera i més prefereixen donar-se de baixa, que compartir la direcció i la feina. Naturalment, l'ofici de criticaire és més fàcil que el de realitzar una obra, per modesta que sigui.

Una altra col·lecció de pagesos fan rarament les crítiques a l'oïda de tothom, sinó en el clos d'una capelleta. Aquests solen ésser els que gasten més verí, però també els que en les reunions generals dels Sindicats resulten els eters silenciosos, i quan alguna vegada se'ls alludeix directament, respecte aquelles coses que troben mal fetes, callen, i acabada la reunió, quan els acords presos ja són vàlids, llavors diuen la manera com s'havia d'haver fet, manera, naturalment, oposada al criteri general i que ells amb llur silenci no han volgut modificar.

Els presidents o secretaris de molts Sindicats són homes veritablement admirables, són de la pasta d'heroi o de sant. Deixen la feina de casa seva per al bé comú, i després de molts faties, quan haurien de merèixer l'agraïment de tots els socis, encara queden algunes animetes que pensen que tant d'interès pel Sindicat no existiria si no se'n gaudissin.

Un Sindicat que no tingui tots els càrrecs retribuïts es troba encara en la seva infància; un Sindicat que no compregui el 90 per 100 dels pagesos de la localitat, és pobre; un Sindicat que celebri les seves reunions amb manca d'assistències és encara indisciplinat; un Sindicat el president o secretari del qual, és a dir, l'home que el mani, sigui renovat a cada canvi de Junta, és que encara no ha trobat el seu home; un Sindicat que no progressi contínuament, així que es para, comença de fet a recular.

El Sindicat és la suma dels pagesos que el componen. La mínima acció que correspon a cada un d'ells és la d'assistir puntualment a totes les reunions i fer-hi entrar els pagesos que encara no en formen part. Per als socis que es sentin capacitats per a funcions directives, caldrà que abans d'actuar facin un examen de consciència, i reflexionin si veritablement ells podrien fer-ho millor, i si tindran la constància, la paciència i l'abnegació que es necessita per a ocupar un càrrec en la Junta.

Una associació és una obra de conjunt, en la qual els socis tenen el deure de contribuir al seu prestigi i al seu enfortiment. La murmuració és com les goteres en les cases. Per altra part, hi ha l'obligació en tot associat de denunciar els abusos, o de corregir les faltes, de mostrar les erra-

des i de proposar les reformes i les millores. Però tot això no en veu baixa i entre quatre amics, sinó dir-ho francament i sense agror en les reunions generals.

Porporcionalment els més beneficiats per l'acció dels Sindicats són els pagesos més pobres. Ells han d'ésser doncs, els principals interessats

en què el Sindicat porti una vida pròspera.

Els pagesos que tenen fe en el destí del Sindicat, els que en capeixen tots els seus avantatges són els més obligats moralment a mantenir-ne el seu prestigi i a fer callar les veus que fereixen o que desentonen.

JOSEP PIFERRER

La naftalina en agricultura

DE diversos anys cap ençà, en la província d'Almeria s'ha anat generalitzant l'ús de la naftalina per combatre les plagues de la vinya, principalment la del filador, que ocasiona enormes estralls en el raïm de les valls de Berja, Dalías i altres pobles importants.

Els parralers començaren a emprar la naftalina juntament amb el sulfat de coure, de la manera següent: en un litre de gasolina dissolien cent grams de naftalina i d'aquesta composició en posaven uns dos cents cinquanta grams a cada màquina de sulfat. S'observà que les parres subjectes a aquest tractament estaven quasi totalment lliures de les plagues, mentre que les vinyes dels agricultors que no l'usaven sofrien grans perjudicis.

En vista dels excel·lents resultats obtinguts amb la naftalina i el sulfat, s'estudià la manera de poder aplicar-la també a les vinyes amb el sofre. Després de diversos experiments, es comprovà que era d'efectes segurs contra les plagues, usant cinc quilos de naftalina (en pols completament fi i ben garbellat) barrejada en un quintar de sofre. La naftalina amb el sofre s'empra en les ensofrades abans i després del quall del raïm.

Tenim diverses lletres d'amics que testimonien l'èxit de la naftalina en agricultura. Vegin-se uns paràgrafs eloqüents d'un d'aquests: «En aquesta vall (Dalías) hi ha proves molt clares que la naftalina és bona. Un amic meu que té en un emparrat unes quantes parres molt abrigades, cap any no podia recollir el fruit per a envassar-lo; el malanat filador atacava completament els raïms; de tres anys cap ençà que usa la naftalina amb el sulfat i amb el sofre, cull

els raïms d'aquelles parres sanes, i per cert les ven molt bé en els mercats estrangers.»

S'ha de tenir en compte que la naftalina té la propietat de quallar-se al cap d'unes tres o quatre setmanes de molta; i per tant, es recomana que quan calgui emprar-la, es demani directament a les fàbriques nacionals, indicant que es serveixi ben refinada, molta de poc i fina; no obstant, en cas de tenir naftalina vella i quallada, pot moldre's o batre's amb un bastó.

Recentment una fàbrica de naftalina de Barcelona, adonant-se de la importància d'aquest assumpte, ha patentat uns aglomerats de naftalina, amb un buit apropiat en el centre per poder passar un fil i penjar-los a les parres o als ceps, puix s'ha comprovat que els gasos que desprèn la naftalina destrueixen els enemics de les vinyes i són completament inofensius per a l'home i els fruits.

En alguns països dels més avançats en agricultura, com França i els Estats Units d'Amèrica, s'usa la naftalina per les seves propietats com insecticida. El procediment a seguir és el següent: S'excava alguns pams de terra entorn dels troncs dels arbres que es desitgi protegir, i es tira uns cinquanta grams del producte a un d'ells, formant un anell.

També s'aplica la naftalina aglomerada amb serradures i altres productes, per tal de produir núvols de fum mitjançant la cremació. Aquests núvols protegeixen els arbres florits contra els raigs solars en els matins freds, puix és sabut que el sol produeix el desglaç ràpid, perjudicant sensiblement les flors.

A. VALLÈS MORAGAS

UNA MICA DE TOT

LA RAÇA PRAT, LA MILLOR PONEDORA

En el Concurs de posta que s'està celebrant a Mahó, Palma i Madrid, en el període del 16 d'octubre a 28 de febrer, el nostre amic i col·laborador el senyor Joan Salom ha obtingut el major nombre de punts, amb el seu lot de raça Prat, la qual ha sortit vencedora de les races Leghorn, Amstrolips, Rhodisland, Wyandotte, Castellana, Guipuscoana i Menorca. Cap d'elles no ha assolit els 393-76 punts del lot de Prat del nostre amic.

El lot de gallines del senyor Salom descendeix d'un gall nascut a l'Escola Superior d'Agricultura, dels galliners que de la raça Prat seleccionava el professor Rossell i Vilà.

I, naturalment, aquesta selecció es practicava curant que no manqués el *clavell* i com més desenrotllat millor. No cal dir que les polles vencedores en aquest Concurs són totes elles de pura raça Prat, és a dir, amb clavell.

CURIOSA OBSERVACIO RESPECTE L'ORIGEN DELS CEPS REBORDONITS

En el Llenguadoc, a Casuls i a la vinya d'Albert Pons, es va observar un fet molt curiós.

La vinya fou plantada en 1911, pel propietari i un jornal·ler. La plantació es practicava de nord a sud i a 40 centímetres de profunditat. El propietari plantava amb molta cura, de manera que les arrels arribessin als 40 centímetres, profunditat recomanada per quasi tots els tècnics de la vinya. El jornal·ler, per estalviar-se feina, plantava únicament a 25 centímetres de fons. L'amo feia un rengle i el mosso un altre. Això durà alguns dies, i l'amo, per altres obligacions, hagué de deixar sol el mosso a continuar plantant la vinya.

Les arrels es desenvolupaven bé en tota la plantació, i l'any següent es practicà l'empelt amb aramon gris. Els peus eren 3.309.

Al cap d'alguns anys aparegué el rebordoniment, afectant un caràcter greu, de forma que de 2.500 peus, 400 varen haver d'arrencar-se. Però el propietari observà que alguns ceps estaven indemnes, enquadrats en rengles on la

malura havia estat considerable. Les vinyes plantades pel jornal·ler no havien estat atacades, mentre que els ceps plantats pel propietari eren malalts. De forma que el terreny presentava l'espectacle d'un rengle sí i altre no de malalt, i aquella part del camp que havia estat plantada solament pel mosso, ni un sol cep no estava malalt.

Així, doncs, la plantació a 25 centímetres de profunditat, en aquest cas concret, havia privat els ceps de rebordoniment, mentre que els ceps plantats a 40 centímetres havien agafat la malaltia.

Convindria que altres observacions contribuïssin a donar valor a aquest fet, o restar-li importància.

ELS TABECS

Els tàbecs posen els ous sota la pell dels animals, particularment dels bovins. Allí, a mesura que els ous evolucionen, es va formant un tumor més o menys gros. Una bèstia pot tenir molts d'aquests tumors, els quals determinen un gran malestar al pobre animal.

En el lloc on hi ha hagut el tumor la pell queda foradada i només es continua superficialment per un teixit cicatricial. El cuir d'aquests animals, presentant molts foradets, no val res.

Hi ha una manera de destruir els tàbecs dintre el tumor. En primer lloc, s'esquila l'obertura del tumor posant el forat al descobert, cosa que a vegades exigeix gratar la crosta que tapa el forat, que es pot fer amb les mateixes tisores.

A seguit es posa a cada tumor pomada de paradichlorobenzen, fregant per tal que la pomada penetri dintre el forat del tumor.

Això es farà tres vegades, una cada deu dies. Al cap d'aquest temps l'animal estarà guarit.

CAL ANAR EN COMPTE AMB LA LLAVOR D'ALFALS DE L'ARGENTINA.

Llegin a la *Dépêche Dauphinoise*, de Grenoble, que les sements d'alfals de l'Argentina i també les que provenen de l'Àfrica del Sud no

donen pas el resultat de les llavors habitualment utilitzades, tant pel que es refereix a la vegetació, qualitat del farratge, desenrotlló i duració de l'alfalsar.

Contra les llavors d'aquestes procedències els Estats Units han pres mides draconianes i molts agricultors francesos pensen demanar a llur govern una protecció semblant a la que disfruten els agricultors nordamericans.

LA PEPIDA DE L'AVIRAM

Les gallines malaltes es separaran de les saines, conduint-les en un local calent. Amb un escuradents es desenganxa la falsa membrana de la llengua, de la gorja i del paladar, després s'eixuga la ferida amb un drap net i a seguit s'hi dóna una pinzellada de tintura d'iode. El canó del coll s'ha de desinfectar. Per això s'agafa una ploma ben xopa d'una barreja d'oli i petroli, es fica dintre el coll fent-la anar amunt i avall i fent-la voltar en tots sentits.

L'aigua de beguda es donarà afegint-hi de 2 a 3 grams d'àcid salicílic, o bé amb unes quantes gotes de sulfumant.

Les gallines i altres aus del mateix galliner, però que no s'hagin encomanat el mal, es barrejarà a l'apat del matí una cullerada de cafè per a cada gallina de la següent composició:

Quina en pols	450 grams
Magnèsia	400 »
Genciana en pols	20 »
Fenoll	10 »
Carbó vegetal	4 »
Benzonaftol	1 »
Resorcina	1 »

El tractament durarà fins i tant que hagi passat el perill de la infecció, és a dir, fins uns quinze dies després de no haver-se notat cap invasió.

POLVORS PER A FER PONDRE

Pols de regalèssia	1 part
Anís	1 »
Pebre	1 »
Genciana	2 »
Farina d'ossos	4 »
Segó	1 »

Barregi's i doni's una cullerada de les de sopa per a 12 gallines.

OLI RANCI

Un oli que sigui ranci es millora afegint-hi la vintena part de carburat de magnèsia en pols. Xarbotar fort moltes vegades. Deixar-lo reposar i per últim filtrar.

PER DESTRUIR LES MALES HERBES

El clorat de sosa ha donat bons resultats a l'Escola nacional de boscos de Nancy. El clorat de sosa s'utilitza a raó de 25 a 30 grams per litre d'aigua i per metre quadrat de terreny en els llocs on l'herba és molt tupida. Per a destruir plantes d'arrels més o menys profundes la dosi ha d'ésser deu vegades més forta.

Després d'aquest tractament el terreny devé completament estèril. Com se comprendrà aquest procediment és bo per a caminals d'horts i jardins, però no pels camps.

En els conreus les males herbes s'han de destruir, mentre que les que formen el cultiu s'han de conservar i millor encara donar-los-hi més ufana.

El mètode següent ha donat bons resultats per a els camps de cereals. Es fa una barreja de quatre parts de silvinita mòlta, dues de fosfat també mòlt i una de cianamida. La mescla s'escampa pel conreu a raó de 700 a 1.000 quilos per hectàrea, segons l'estat del blat i el desenrotlló de les males herbes.

Aquest mètode destrueix les males herbes i dóna al blat una vegetació esplèndida.

CAMISERIA, CORBATERIA,
MITGERIA, GENERES DE PUNT

MAS I ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

PORTAFERRISSA, 24 - TEL. 17642
FONTANELLA, 16 - TEL. 12211

BARCELONA

NOTICIARI

ASSEMBLEA DE PRODUCTORS DE LLET

A l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre va celebrar-se l'Assemblea de Productors de Llet, que havia estat convocada.

Hi assistiren els propietaris de les més importants Granges lleteres de Catalunya i nombrosos agricultors que tenen vaques en les cases de pagès, principalment en les rodalies de Barcelona, a la Plana de Vic, o l'Empordà, a l'Urgell i en altres comarques llunyanes.

El saló d'actes de l'Institut arribà omplir-se per complet.

Va presidir el senyor baró d'Esponellà, acompanyat del senyor Joan de Tord i Joncosa, de la Junta Provincial de Proveïments i dels membres de la Junta directiva de l'Institut.

El senyor baró d'Esponellà digué que davant les múltiples contrarietats que està passant la indústria lletera, la Corporació que presidia s'havia preocupat de millorar alguns dels importants problemes que a la dita producció afecten, que és un complement de la producció agrícola, i que amb aquest objecte presentava els estudis que havien elaborat unes ponències sobre quatre assumptes, amb el propòsit que l'Assemblea hi fes les observacions que cregués del cas.

Aplicació de la legislació social del treball a les vaqueries i quadres de vaques lleteres. — Fou llegit un escrit que l'Institut adreçarà a la Comissió interina de corporacions agrícoles demanant a favor d'aquesta la competència per a entendre en l'organització del treball a les vaqueries rurals.

Va defensar la petició En Jaume de Riba, el qual es va estendre en consideracions per tal de demostrar la improcedència de l'acord del Comitè de Vaquers de Barcelona, atribuint-se jurisdicció sobre totes les quadres de vaquers de Catalunya, donades les diferències essencials que hi ha entre el règim del treball d'una vaqueria d'un centre urbà i la d'una casa de pagès.

Digué que atemperar a aquestes la reglamentació d'aquelles, fóra altament pertorbador.

Si es cregués convenient establir l'organització paritària a les vaqueries rurals, hauria de fer-se dintre de l'organització corporativa agrària regulada per real decret de 12 de maig darrer; de no fer-se així, es trencaria la tradició de la legislació social vigent, que amb molt bon criteri distingeix sempre entre el treball agrícola i l'industrial.

Així succeeix—digué el senyor de Riba—respecte de la jornada legal, legislació d'accidents del treball i tantes altres modalitats de la legislació social que tenim.

Feren ús de la paraula els senyors Eduard Corbella, de Cardedeu; baró d'Abella, Lluís Soldevila

i Ferran Zulueta, i després de rectificar el senyor de Riba, fou aprovat l'escrit de la ponència.

El preu de cost de l'obtenció de la llet. — En Ramon Ribes i Ribot va dir que a la comarca del Llobregat, on resideix, hi ha vaqueries, de la mateixa manera que n'hi ha en altres localitats de molta densitat de població, on l'obtenció de la llet, per l'escassetat de farratges i per altres circumstàncies, no s'aconsegueix sinó a preus tan alts com la de Barcelona mateix, els quals preus són manifestament inferiors als que estableixen les taxes que hi ha imposades.

El senyor Ribes va demostrar-ho amb la lectura de diverses dades que determinen el cost de producció.

El senyor Zulueta va observar que en algunes comarques com l'Urgell, i particularment a la Seu, per les condicions naturals dels pasturatges s'obté la llet a preus molt baixos, i que aquests preus sempre influïran en el mercat.

El senyor Joan Angel i Genís digué que en presentar els comptes del cost d'un litre de llet al Govern civil haurien d'estar molt ajustats, puix del contrari podrien ésser fàcilment rebutats. Parlà de la ració dient que havia d'estar ben composta, no fos cas que la ració que es presentés per a fabricar 10 litres de llet servís per a elaborar-ne 15 i alludí respecte el racionament la competència del senyor Rossell i Vilà.

Demanà la paraula el senyor Ibars remarcant la importància que té el racionament en la vaca lletera, estranyant-se que els vaquers no utilitzessin tècnies per a la composició de les racions.

El senyor Rossell i Vilà diu que li sembla que la ració presentada conté una quantitat excessiva de principis nutritius i que per regla general les vaqueries racionen malament els animals. Afegeix que després d'haver-se ocupat de la qüestió el senyor Angel i Genís, poca cosa poden dir els que el precedeixen, puix que als coneixements teòrics de l'exprofessor de l'Escola Superior d'Agricultura s'hi afegeixen els d'una llarga pràctica.

Fou aprovat l'escrit de la ponència, introduint algunes variants en el quadre d'aliments.

tributació a què està subjecte el bestiar vacum. — Es va encarregar de descabdellar el tema En Jaume Maspons i Camarasa, el qual va examinar les tarifes del Reglament de la Contribució Industrial i altres disposicions legals, per a deduir que les vaqueries rurals no estan subjectes a aquelles tarifes, puix que estan exemptes de tot tribut, per industrial, a l'Estat, sempre i quan el bestiar vacum estigui degudament amillarar i, per tant, tribut per pecuària.

Va aconsellar, per consegüent, que es produeixin les altes corresponents en el «Recompte general de Ramaderia» que s'està ultimant actualment en els

Municipis on encara no estan en vigor el Registre fiscal de Rústica i Pecuària.

Es va promoure un llarg debat sobre aquest assumpte, manifestant el senyor Ignasi Casamada, com a president del Sindicat Agrícola de Montcada, que en tal concepte sap que el criteri exposat per la ponència no és el que predomina a Hisenda, i va proposar una transacció quant a la tributació industrial per tinença de bestiar lleter, si bé entenia—digué—, d'acord amb la ponència, que havia de quedar exclosa de tot pagament la venda de llet a l'engròs.

El senyor de Riba va observar que a Hisenda, igual que davant els Tribunals de Justícia, tota resolució que sigui considerada desencertada, és apel·lable.

Els senyors baró d'Abella i Corbella es varen entendre en consideracions per tal de demostrar que en les quadres rurals la llet ha de considerar-se com a producte de l'explotació de la finca, i que no tractant-se d'un negoci d'ordre industrial, no ha de pagar-se res per aquest concepte.

Intervingueren en la discussió els senyors Lluís Soldevila, Enric Puig, Llorenç Puig i altres, i finalment el senyor Maspons va manifestar que la Junta directiva de l'Institut, en acudir a la superioritat sostindrà el criteri exposat per la ponència, sense perjudici de tenir en compte alguns dels conceptes emesos pel senyor Casamada i per altres assembleïstes.

Normalització en el transport de farratges per ferrocarril.—L'Institut, en el desig que s'estableixi el servei regular del transport d'aliments per ferrocarril, es proposa sol·licitar la creació d'una Delegació especial per al transport del dit producte, des de les comarques farratgeres a les consumidores.

Així ho va exposar davant l'Assemblea el senyor Pau Junoy i Viles, el ponent, que va parlar de les amargors que passen els agricultors de l'Urgell quan per manca de vagons no poden vendre llur collita, i dels perjudicis que es causen a les comarques lleteres per la manca d'un tan indispensable aliment de bestiar.

El senyor Juny va comentar una Memòria en la qual es contenen dades i consideracions interessants que li havien servit per a il·lustrar el seu estudi, que fou aprovat després d'unes lleugeres observacions fetes pels senyors baró d'Abella i Ramon Solà i Viver, de Terrassa.

El senyor baró d'Esponellà va donar per acabada l'Assemblea i es va felicitar de l'èxit que aquesta havia assolit.

EXPORTACIÓ D'OLI D'OLIVA EL MES DE MARÇ

Segons estadística oficial, assolí la xifra en el mes de març de 3.863.437 quilos d'exportació. En aquesta quantitat està inclòs l'oli portat en règim d'admissió

temporal per a la seva reexportació i manteniment del comerç espanyol als països consumidors.

L'any passat, al mateix mes, fou de 14.871.232 quilos. Hi ha una baixa en l'exportació, de 11.002.795 quilos.

Al primer trimestre de 1929, l'exportació ha estat de 8.891.965 quilos, i en 1928 fou de 42.862.151, amb una diferència de 33.970.191 quilos, de favorable per a l'actual campanya.

Les existències d'oli, es calculen a Espanya: collita de 1927-28, en 235 milions, i segons bestretes de la campanya 1928-29, rebudes en aquesta Federació, són de 180 milions de quilos, que sumen un total de 415 milions de quilos amagatzemats a Espanya.

Les notícies de l'estat dels olivers, són satisfactòries.

SINDICAT AGRÍCOLA DE SANT POL DE MAR

Sembla que, por fi, el Sindicat Agrícola local ha obtingut el permís per a la continuació de les obres del seu local, la construcció del qual, feia anys que romanía encalmada.

L'enhorabona als pagesos. Ben coralment els desitgem que puguin acabar el seu magnífic casal sense entrebanes.

ELS SINDICATS AGRÍCOLES I ELS IMPOSTOS

Tal és el títol amb què el senyor J. Rosich en el «Butlletí de la Federació Sindical Agrària», de Girona, tracta d'aquesta important qüestió. En copiem els paràgrafs que segueixen:

«En les Consideracions de dita Reial Ordre (11 de juny de 1928) es diu: que els Sindicats constitueixen persones jurídiques a través de les quals exerceixen el seu dret les persones físiques que l'integren d'una manera especial i exclusiva, i per tant que si als Sindicats Agrícoles hi ha que reconèixer-los la genuïna representació, en tot cas, dels agricultors o ramaders associats als mateixos, és forçós reconèixer que dites entitats estan compreses, d'una manera implícita, en les exempcions concedides a aquells per les operacions dimanants de llurs treballs o de llur ramaderia.

I per aquesta mateixa causa està reconeguda l'exempció de contribució industrial a les màquines de batre dels Sindicats i a les operacions que aquests realitzin per a poder vendre mercaderies als seus socis, ja sien adobs, sements o articles per a ramaderia. I és que totes aquestes operacions, particularment pels socis, no es troben subjectes a contribució industrial.

«Com a antecedent de la R. O. de 11 de juny de 1928 («Gaceta» del 14) que comentem, cita, la mateixa, la de 11 de juny de 1927, que reconegué exempció als Sindicats constituïts per agricultors o col·li-

Feu que la ració sigui completa i nutritiva afegint-hi uns grams de
“NITROGINA” i obtindreu un engreix ràpid dels porcs i una gran producció d'ous en les gallines

Demanin referències i preus a: FRANCESC ESPINAS - J. A. Clavé, 17 - Telèfon 12.202 - Barcelona

ters de raïm, que amb ell fabriquen vi, però demés podem citar la R. O. de 24 de novembre de 1919 pel que es refereix a les compra-ventes en comú, que disposa—a petició precisament de la Confederació Nacional Catòlico-Agrària—que amb caràcter general quedava declarat que procedia aprovar els Reglaments dels Sindicats agrícoles que tinguin seccions de compra-venta en comú sense expressa denominació de Cooperatives de consum.

»Aclarat, per tant, aquest extrem, d'una manera que, ara, ja no ofereix cap mena de dubte, voldria acabar amb una reflexió que moltes vegades he fet en la propaganda agrària que he portat a cap pels nostres Sindicats.

»Si aquestes associacions tenen tals exempcions tributàries, si demés d'elles tenen ja les de drets reials per a adquirir local social i locals per a exercir indústries agrícoles, si no han de pagar impostos de timbre i utilitats per a les operacions que realitzin, sempre i quan no reparteixin beneficis actius als seus associats o sia sempre i quan no es reparteixin els guanys, per què no es constitueixen i funcionen més Sindicats?

»Es una cosa que no hem sabut contestar-la mai, satisfactòriament, que la trobem inexplicable, a menys d'acceptar, com també hem repetit moltes vegades, que el nostre pagès és un ignorant o un gassiu, puix no es comprèn com no utilitza arma tan poderosa com és un Sindicat Agrícola.

»Si donessin aquests avantatges a qualsevol altra classe social, als comerciants o fabricants, ja veurien com tot serien associacions d'aquesta mena, i és que la supressió de tots els impostos és un avantatge grandíol per a desenrotllar-se.

»I amb tot i això la nostra classe pagesa, tan tranquil·la a casa seva, creient-se que ho ha fet tot bé treballant i estalviant. És que no té horitzons perquè no s'illustra, no llegeix. És que és gassiu i li reca no sols posar diners en el negoci del Sindicat, diners necessaris, perquè sense diners no es poden fer operacions avantatjoses, sinó que àdhuc li reca pagar tres pessetes l'any de quota de soci.

»Per això anem tan bé, i per això l'agricultor està a mercè de qualsevol vent contrari que li fa perdre, en un instant, els guanys que hauria de recollir, fruit de tantes suades.

»Ja teniu, amic Vayreda, contestat, em sembla, l'objecte de la vostra consulta. Els trulls d'oli no han de pagar si reuneixen les condicions que acabem d'exposar, segons unes disposicions aclaratòries de la taula de tarifes de la contribució industrial, conseguides, precisament, a petició de Sindicats Catòlics, i això que encara hi ha qui creu que els Sindicats catòlics agraris no serevien per res! Penso, però, que no us els creïeu pas!»

EL SULFAT DE COURE

De la «Fulla mensual del Sindicat vitícola comarcal de Martorell» extreiem:

»Amb el sulfat de coure hi ha hagut enguany un batibull força important degut a la puja del coure metall, oïent a circumstàncies que no cal esmentar aquí. I no solament a la puja del preu, sinó a la incertitud dels mateixos per a dins un període de temps raonable. Per cert que la impressió que donàrem dos números enrera en la nostra fulla sobre el preu probable del sulfat, fou causa que sortís al mer-

cat alguna partida sobrera de l'any passat que fou venuda barat i del que s'aprofitaren alguns dels nostres socis, de la qual cosa ens alegrem vivament.

»Sigui com vulgui, el sulfat ha pujat bastant i es demana correntment en el mercat a 110 pessetes els cent quilos, no essent estrany que durant el curs de la campanya es produeixin sorpreses, encara que tot depèn més que res, i a part del preu del coure, de la incògnita del temps més o menys humit i favorable a la vegetació del mildiu en l'època oportuna.

»El Sindicat el serveix als socis al preu de 91'50 pessetes els cent quilos que considerem actualment beneficiós, i fent constar, com ja hem dit abans d'ara, que no podem respondre de les demandes fetes fora de temps per les circumstàncies premioses que s'han presentat enguany i que acabem d'esmentar somerament.

»De tot ço que fins ara hem dit, se n'ha de treure una conseqüència i una ensenyança. La primera és que els socis s'acostumin a fer les demandes dins el temps que s'assenyali, cosa que no costa pas res i que és en benefici de tots i de cada un d'ells.

»L'ensenyança és el gran avantatge que constitueix l'associació en Sindicats Agrícoles o Cooperatives, independentment de tota altra idea o sentiment que res tenen que veure amb ells, malgrat que hi hagi qui vulgui barrejar coses en absolut diferents unes d'altres. Fet i fet i a darrera hora sempre l'aigua queda sota i l'oli al damunt, encara que s'hagi sacsejat per tots els mitjans possibles per tal de fer una barreja impossible.

»L'oli clar i net, l'aigua clara i neta, i tot plegat ben transparent, ocupant el seu lloc respectiu, tal és el nostre lema i d'ell no ens mourem.»

LES BASES D'ORGANITZACIO AGRO-PECUÀRIA REMESES A L'ASSEMBLEA

El projecte de bases agro-pecuària aprovat al Consell de Ministres i tramès a l'Assemblea, diu que els interessos agrícoles de la nació s'estructuren en dues grans classes d'agrupacions: agrupacions agrícoles i agrupacions pecuàries.

A cada Municipi serà constituïda una associació agrícola local i una altra pecuària. Hauran de pertànyer obligatòriament a l'associació local agrícola tots els propietaris de terres del terme municipal, ja ho siguin en tal concepte, o bé en el d'arrendataris, mitjancers o parciers. Hauran de pertànyer també a les esmentades associacions els sindicats agrícoles, cooperatives, caixes rurals i, en general, totes les associacions agrícoles de caràcter patronal pur que voluntàriament s'hagin format o es formin a la localitat.

Pertanyeran a l'associació local pecuària tots els propietaris de ramats, criadors de braus, etc., que exerceixin llur indústria en el terme municipal, els sindicats pecuaris, cooperatives i, en general, totes les associacions de caràcter pecuari.

Cada associació local agrícola serà regida per una junta directiva en què figuraran tres vocals, dos propietaris i un arrendatari; el president, el vice-president i el secretari poden ésser indistintament d'un caràcter o altre.

Podran formar part d'aquests organismes amb caràcter voluntaris tots els veïns que ho desitgin i exerceixin professions lligades amb l'agricultura.

L'elecció de junta directiva s'efectuarà en virtut de convocatòria. Se celebraran cada tres anys. Tindran dret electoral els contribuents per rústica, arrendataris i apareers del terme.

Les associacions locals agrícoles vénen obligades a facilitar les corresponents associacions provincials agrícoles en el mes de gener de cada any una relació certificada de les persones, entitats i noms dels socis que tinguin dret a votar. L'Associació provincial provincial procedirà, un cop rebuda la certificació, a formar o rectificar el cens electoral.

Els ajuntaments consignaran en llurs pressupostos una quantitat que no serà inferior al 0'50 del seu pressupost per a subvenir l'ensenyament agrícola experimental. Per aquests fins els ajuntaments podran agrupar-se voluntàriament.

L'agrupació designarà entre els enginyers agrícoles un que s'encarregui de l'ensenyament experimental.

L'experimentació i divulgació es realitzaran per conferències i en camps d'experimentació elegits a l'efecte. El sou mínim dels professors el fixarà el ministeri d'Economia. Els professors tindran habitació i local per a oficina.

A cada província es formarà una associació provincial agrícola i una altra de pecuària. Quedaran constituïdes per tres vocals, amb llur president, vice-president i secretari. Els vocals seran elegits per votació entre els presidents de les associacions locals agrícoles i pecuàries respectives. L'elecció s'efectuarà dos mesos després de les locals.

Seràn vocals nats el representant del Govern a l'associació provincial i l'enginyer cap de la secció agronòmica.

Les atribucions conferides a les Cambres agrícoles per real decret del Ministeri d'Economia del 8 de febrer de 1929 es transfereixen a les associacions provincials agrícoles.

Els presidents de les associacions agrícoles i de les associacions provincials pecuàries constituïran el congrés agro-pecuari provincial en unió dels secretaris d'ambdues associacions i presidit pel president de la Diputació provincial. A aquests consells provincials hauran de pertànyer també tres representants agrícoles i tres pecuaris designats en votació de segon grau per les respectives associacions agrícoles i pecuàries locals de la província.

També formaran part del Congrés l'enginyer cap del servei agronòmic o l'inspector d'higiene pecuària, juntament amb dos diputats provincials designats pel president de la Diputació.

Queden suprimides les cambres agrícoles oficials.

L'actuació del consell provincial agro-pecuari serà autònom, però inspeccionada pel ministeri, el qual tindrà facultat per a imposar multes en cas de negligència en el funcionament i concedir premis si se'n fan mereixedors; per a aquesta finalitat especial pot destinar-se fins a la quantitat d'un milió de pesetes.

Serà facultat i iniciativa de les diputacions provincials per mediació del seu consell superior agro-pecuari l'experimentació i demostració agrícola, el compliment de la llei de flagells del camp, la fitopatologia, la llei i reglament d'epizootias, lliurament de llavors selectes i proposta al Govern de tota classe de millores d'ordre tècnic, econòmic i social.

Podran mancomunar-se les Diputacions i els Consells agro-pecuaris provincials per a la realització

d'aquests serveis de caràcter agrícola i pecuari.

Les associacions provincials es sostindran amb una quota màxima que no podrà excedir en cap cas del dos per cent de la riquesa líquida imponible territorial, rústega i pecuària.

El ministre de Finances s'encarregarà de la recaptació d'aquestes quotes. En elles es considerarà incloses la de 0'50 per 100, que, com a màxim, es destina actualment a la lluita contra els flagells del camp, i amb elles aténir-se a les despeses que origina l'organització corporativa agrària que efectua el Ministeri del Treball.

Els pressupostos, ineludiblement es sotmetran a l'aprovació del Ministeri d'Economia.

Es crea un Congrés superior agro-pecuari del qual formaran part els presidents d'aquests consells agro-pecuaris provincials.

Seràn vocals tots els directors generals del Ministeri d'Economia, el president del consell agronòmic i inspector general d'higiene pecuària.

Es reunirà una vegada a l'any. Tindrà un Comitè executiu format pel director general, dos presidents d'associacions provincials, dos secretaris d'aquelles, el president del Consell Agronòmic i l'inspector general d'higiene pecuària.

EL CANAL AUXILIAR DE L'URGELL

Hom volia que l'acte estigués mancat de solemnitat. No obstant, acudí al lloc destinat per a la inauguració infinitat de representants i regants de diferents llocs de la comarca.

A les quatre, aproximadament, la comitiva oficial sortí, de la casa que el Sindicat General posseeix a Mollerussa, en deu automòbils.

Hi assistiren els senyors Carles Valmaña, autor del projecte, i Ramon Felip, director del Sindicat General; Nat, Iglésias, Mestres i Bonell, vocals de la Corporació, amb el senyor Romà Sol i Francesc Mir, assessors jurídic i tècnic, i presidents dels Sindicats particulars; el senyor Bartomeu Lluch, cap d'Exploatació, i altres alts empleats de la Societat Canal; Síndics de la Confederació, representants de l'Urgell, senyors Canela, de Balaguer, i Mias, de Borges; senyors Aldomà, de orregrossa; Niubo, Gabernet i altres de Mollerussa; Barri, Aldomà, Mitjans i molts altres de Bellvís; representants ee Linyola, Vallfogona, Balaguer, Belcaire, Juneda i altres.

En mig de l'expectació general es preparà el gros aparell que ha de separar les terres per obrir el canal.

S'agruparen al seu voltant tots els concurrents. El senyor Lluch llegí un afectuós telefonema de salutació del director tècnic de la Confederació, Manuel Lorenzo Pardo.

Acte seguit, el senyor Valmaña manifestà que estaven reunits allí per a començar les obres del Canal auxiliar d'Urgell, i ordenà que es donés moviment a l'excavadora.

Després d'uns moments l'enginyer de la Confederació, autor del projecte, Carles Valmaña, dona per inaugurades les obres del nou Canal i diu que ha arribat el moment solemne que tant esperava la comarca d'Urgell. Es congratulà que aquest moment coincidís precisament amb el període de major esplendor de la contrada, gràcies a la laboriositat dels seus habitants.

«Ja heu vist—digué—com aquesta màquina arrenca la terra i obre ampla rasa, que invariablement, i

en temps no molt llunyà, serà font inexhaurible de riquesa, que ha de venir a augmentar el benestar de tots.»

Després dels treballs i angúnies que s'han sofert, sent ell en aquests moments solemniais la satisfacció del deure complert, augmentada aquesta satisfacció pel concurs de tots i d'una manera especial del Sindicat General i altres personalitats.

Fa especial esment de l'enorme tasca realitzada pel director tècnic de la Confederació, Manuel Lorenzo Pardo, en favor de l'Urgell.

En nom, doncs, de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre—diu—dono per començades les obres del nou Canal amb una salutació al delegat regi senyor Antoni de Gregorio Rocasolano, a la Junta de Govern del Canal d'Urgell, que tant ha treballat per la concessió d'aquestes obres i prosperitat de la comarca, i d'una manera especial el seu digne president el senyor Joan Maluquer i Viladot, als Síndics representants de l'Urgell dins la Confederació, al Sindicat General de regadius i a la comarca tota, desitjant que el Canal auxiliar reparteixi amb les seves aigües fecundes tota mena de felicitats per la comarca regable.

El discurs del senyor Valmaña és acollit amb graus aplaudiments.

Fa ús de la paraula el senyor Ramon Felip, president del Sindicat General de Regadius.

Estem—digué—reunits per a donar principi a l'obra que tants de beneficis ha de reportar a la comarca. Digué que personalment ha posat en la causa tots els seus esments i entusiasmes, però l'interessava fer constar que l'èxit no era seu ni dels seus companys de Corporació; l'èxit es deu als vostres entusiasmes i de la immensa majoria de regants, i gràcies a aquesta col·laboració decidida hem afrontat totes les situacions i hem anat a tot arreu fins aconseguir la completa realització de l'ideal de la comarca. La fe, el treball i la constància entusiasta posada en una obra sempre se sobreposa i venç totes les fantasies i egoïsmes, puix aquests no han d'estar mai per damunt de l'interès general.

El projecte del Canal auxiliar era ja constant preocupació dels nostres avantpassats, i per la formidable perseverança nostra hem aconseguit la seva realització. Per això, i fent honor a la bona memòria dels que conceberen l'obra, hem d'estar satisfets. M'interessa fer constar també que no s'han exhaurit les nostres energies, molt al contrari; des d'avui, amb tota l'ànima anem a treballar novament per la concessió dels pantans d'Oliana i Clua, que han d'ésser complement de les obres de millora dels regadius de l'Urgell.

Dedica una salutació a tot Urgell i a tots els que han intervingut directament en l'obra, als quals, així com els regants que hi han contribuït amb llur ajut, dona les més expressives gràcies. I, en convertir-se les aigües que aquest Canal portarà en riu d'or a favor de la comarca, desitjaria—diu—que caiguin de sota la terra que aquestes màquines formaran com a marge del canal, tots aquells egoïsmes i lluites que volgueren pertorbar l'obra, desitjant que quedessin així ofegats per a sempre en bé general de la comarca.

Aquest discurs fou també aplaudit.

I l'acte es donà per acabat.

REUNIO DE PROPIETARIS FORESTALS A L'INSTITUT AGRICOLA DE SANT ISIDRE

Va celebrar-se a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre l'anunciada reunió de propietaris de boscos.

El president, senyor baró d'Esponellà, va explicar quant s'interessa l'Institut per la producció forestal, i digué que davant el molt que es generalitzen els incendis de boscos, especialment pel que es veu en el present estiu, ha confeccionat una detallada estadística dels ocorreguts en aquella temporada de 1928—exposada a l'estatge de l'Institut—la qual, junt amb una extensa Memòria ha d'ésser sotmesa a la consideració del Govern. En ella es patentitza la necessitat d'emprendre una actuació social educativa, i d'estatuir una legislació que acabi amb una tan gran calamitat social.

Seguidament el secretari senyor Maspons va llegir l'esmentat treball, que és un estudi complet del problema, sota tots els seus aspectes, i li valgué nombrosos elogis.

En posar-se a debat les conclusions, varen parlar els senyors Enric de Ponç, Josep Ricard i Roca, Josep Maria Vidal de Llobatera, Francesc Vila i Teixidor, Antoni Jansana, Pere Serra i d'altres.

A més a més, els senyors Antoni Barata i Pau Juny, que amb el senyor comte de la Vall de Canet formen una ponència encarregada d'estudiar tot el que es fa a l'estranger i pugui fer-se ací, quant a utilitzacions modernes de les llenyes i productes secundaris del bosc, varen donar interessants noves a aquest respecte.

El senyor baró d'Esponellà va expressar la seva esperança que podran fer-se, a no trigar gaire, diversos assaigs d'aquelles utilitzacions.

I l'acte es va acabar després d'aprovar les conclusions presentades, que per la seva molta extensió avui ens veiem privats de publicar, i ho farem en una altra edició.

LLIBRES REBUTS

ELS POLLETS. *Ccm es fan néixer amb lloca i amb covadora artificial.* Col·lecció popular avícola «L'Aviram», per Albert Brillat.

Aquest llibre, diu l'autor, serà una monografia formant part d'una col·lecció que anirem publicant, si no hi ha destorb, sota el títol comú de «L'aviram», i la qual constituirà en conjunt una completa obra de gran utilitat pràctica, referent a aquesta interessantíssima especialitat ramadera, que tan gran importància adquireix a tot el món i que per força assolirà també a casa nostra.

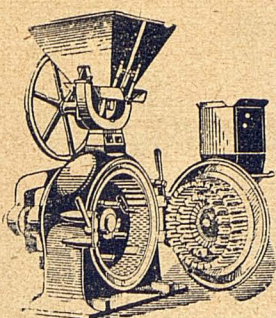
Es tracta, doncs, d'una promesa amb la garantia d'liar ja sortit el primer volum.

Els Pollets és una obra de 80 planes, dividida en cinc capítols. El primer tracta de la lloca; el segon de les covadores; el tercer, dels ous a posar; el quart, de l'alimentació, i el cinquè, de les malalties.

Albert Brillat és un tècnic que reuneix tres condicions, les quals rarament aplega un autor, i que són: primera, saber la matèria de què tracta; segona, tenir-ne la pràctica, i tercera, saber-la explicar.

És una obra que recomanem.

TRES ARTICLES DE FAMA MUNDIAL

"ROYAL TRIUMPH"

Molí triturador lamidador per a pinsos de totes menes, alfals, palla, civada, etc.

No rescalfa el producte. (Garantizada)

Amb un mínim de força s'aconsegueix una màxima producció

Pot funcionar dia i nit sense interrupció

Únic que té imitadors però no té rival

Innombrables referències

"LE RATIONNEL"

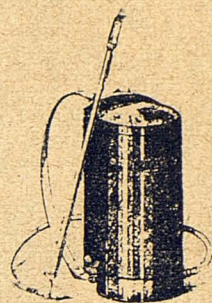
Pulveritzador per aire comprimit, alta pressió contínua

Maneig facilíssim. Seguretat absoluta. Economia en la mà d'obra i líquid.

Més de 38.000 aparells funcionant l'acrediten de bo

Indispensable per a pulveritzar arbres, vinyars, plantes, etc. Blanqueja 100 m² en deu minuts

Cap decepció possible; es reemborsa el preu de compra si no dona el resultat amb completa satisfacció

PREMSES CONTÍNUES

DUCHSCHER

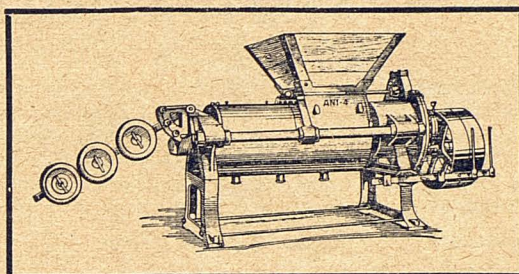
AMB POTES O SOBRE RODES

Dues hèlixs de bronze

Cambra de compressió, de bronze

Cubeta d'escorregut, de coure

Càrter d'engranatge amb bany d'oli

La millor de totes

per la qualitat dels seus materials, per la seva superioritat mecànica, per la seva solidesa i bon acabat per la seva capacitat de treball. La millor quantitat de vi obtingut, paga la despesa d'adquisició en una sola campanya

Demanar catàlegs i detalls a

MAURICI HENING, Flors, 5. - BARCELONA

Fàbrica de teixits metàl·lics

Enreixats de simple torsió.—Teles de :: fantasia, ondulades i sunyers ::

Nicanor Arqués

ARTICLES DE FILFERRO
Cedaços i garbells d'espinal (aranya)
Especialitat en les instal·lacions

Jaume Giralt, 5 - Telèfon 15070 - BARCELONA
(Travessia del carrer Carders i Sant Pere més Baix)

VERITABLE NO MÉS FOC
NO MÉS SENYALS A LA PELL

LINIMENT ALONSO OJEA

Vexigatori i resolutiu, el més actiu i econòmic de tots els que es coneixen. No deixa ni la més petita senyal a la pell. Garantitzem els seus efectes i activitats. Remetem un flascó de mostra als senyors Veterinaris que el :: :: :: :: demanin :: :: :: ::

DIPOSITARIS:
J. Uriach y C.^{ia}
S. A.
BRUCH, 49
BARCELONA

EL "CENTRE VITÍCOLA DEL PENEDÈS"

DE

Jaume Sabaté

FUNDAT EN L'ANY 1889

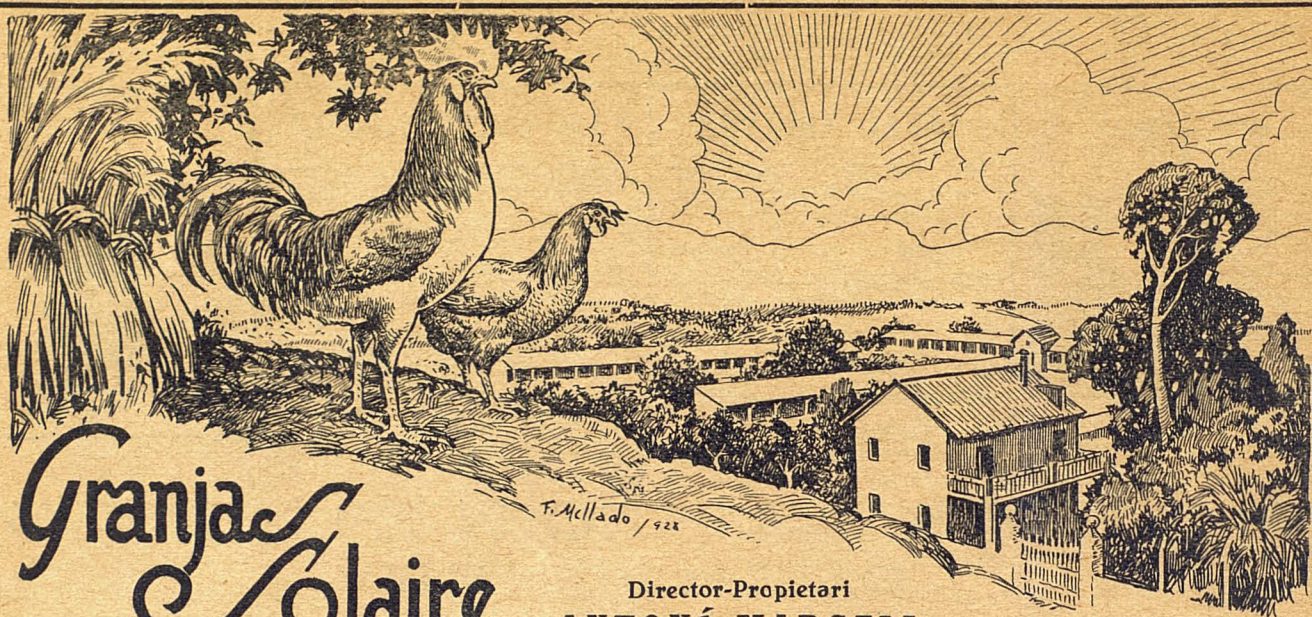
ACCEPTA COMANDES
PER A LA CAMPA-
NYA 1929-1930, EN

ARRELATS,
EMPELTS I
ESTAQUES

VILAFRANCA DEL PENEDÈS
BARCELONA

EXPORTACIÓ
DEMANEU CATALEGS

ADREÇA:
SABATÉ

Granja Solaire

Director-Propietari
ANTONÍ MARGELI

TORTOSA

Especialització exclusiva en la raça **Prat rossa o lleonada**. — Molt acreditada pel vigor dels **Pollets** i la vitalitat dels **Ous**. — L'especialització d'aquests Establiments data de 1916. — **Prat lleonada seleccionada** durant dotze anys. — La selecció es basa en nius registradors, dels quals n'hi ha **Dos mil** per a ponedores, **Tres mil** per a cria i recria — **Mil** per lots. — Producció anual: **Quaranta mil pollets**. — Secció de cria a la Granja de Tortosa. Despatx: Carretera de València, núm. 65. — Secció de posta i reproducció en la sucursal de Roquetes, a mitja hora de Tortosa, en la carretera del Port — Per a visitar les granges dirigir-se al Director, qualsevol tarda, en les granges de Tortosa.

Ous - Pollets recent nascuts - Polleria per a recria - Pollades i Reproductors

Demaneu preus i Catàleg il·lustrat al nostre agent exclusiu

HANS JOHANSSON - PÉRIT AVÍCOLA

Consell de Cent, 303

Teléf. 12.005

Barcelona

Societat Anònima Clausolles

Apòsits esterilitzats marca Hispania
Extens assortit d'instruments i aparells
de cirurgia veterinària i triquinoscòpia
Abans de comprar demaneu-nos pressupost

CASA CENTRAL:
RAMBLA DE CATALUNYA, 8

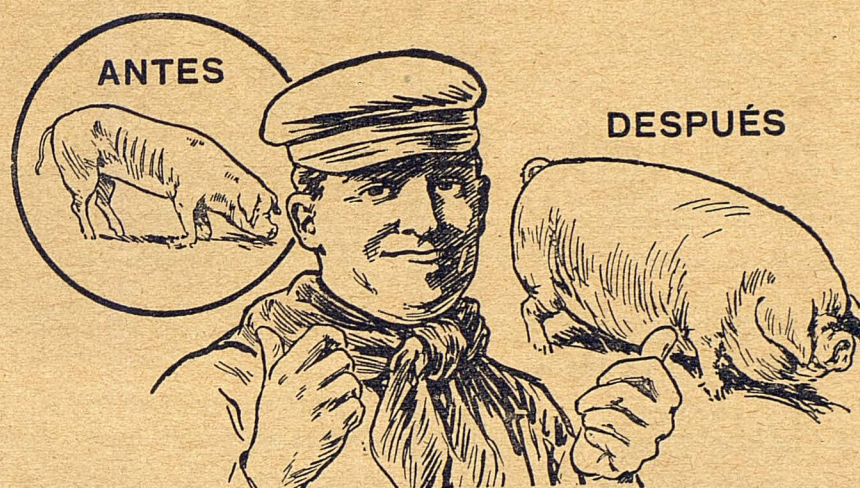
SUCURSALS:
Barcelona; Ferran, 8 i Rambla del Centre, 27 - Madrid; Carretas, 35 - València; Sant Vicens, 6 - Sevilla; Velázquez, 17
Bilbao; Bidebarrieta, 1 - Saragossa; Alfons I, 7, 9 i 11

FABRICA A SANT MARTI DE PROVENSAIS

La **PROVENDINE**

és la fortuna dels que crien porcs

Es suficient afegir-la en petites quantitats a l'alimentació habitual dels porcs
La **PROVENDINE** és un producte que conté fosfats i vitamines super-activades per l'acció del raigs ultra-violeta

Compareu els resultats obtinguts abans i després d'usar

PROVENDINE

Per experiments fets per persones competents en el bestiar porquí, s'ha demostrat que els cereals (blat, civada, etc.), manquen de proteïnes, pròpies per a la creixença. No obstant, n'hi ha prou amb afegir a aquests aliments el que els falta o sigui elements minerals, per a convertir-los en productes nutritius de primer ordre. Precisament aquests són els productes que conté la

PROVENDINE

Deu doncs, **PROVENDINE**
als vostres porcs:

- 1.ª Perquè tinguin bona gana
- 2.ª Perquè s'engreixin ràpidament.
- 3.ª Perquè no pateixin de raquitisme.

Envïi aquest cupó a

Busquets Germans i C.^{ia}

Corts, 587 — Barcelona

Sr.

Domicili

Població

Província

i rebrà una mostra gratis amb tota classe de detalls

BUSQUETS GERMANS I C.^{IA} - Corts, 587, entresol - BARCELONA

LLET SOLIDIFICADA

Vedells, Garrins, Porcells,
Mulats, Poltres i tota mena
de lletons i animals joves.

El deslletament de tota mena d'animals és una crisi prou sabuda de tots els ramaders.

El que no saben encara molts pagesos és que amb la LLET SOLIDIFICADA el deslletament passa desapercebut dels animals tan si es tracta de vedells, porcs, mulats i qualsevol espècie animal.

Durant el creixement dels animals la LLET SOLIDIFICADA ajuda al desenrotll del cos i augmenta ràpidament el pes dels animals

Per tota mena d'informacions i detalls
dirigir-se al concessionari exclusiu:

CASA TEIXIÈR

MASNOU (prop Barcelona)

NOGAT

PRODUCTE ESPECIAL MATA-RATES

El mata-rates "Nogat" constitueix el producte més còmode, ràpid i eficaç per a matar tota classe de rates i ratolins. Es ven a 50 cèntims paquet i a 10 pessetes la caixa de 25 paquets a Barcelona, Farmàcia Gelart, Princesa, 7, Drogueries Vidal i Ribas i en les principals farmàcies i drogueries d'Espanya, Portugal i Amèriques.

Producte del Laboratori SOKATARG
Carrer del Ter, 16 - Telèf. 564 S.M. - Barcelona

NOTA.—Dirigint-se i ensems enviant per Gir Postal o segells de Correus l'import més 50 cèntims per despeses de remesa, a Laboratori, a volta de correu, verifica la remesa de la comanda

AGRICULTORS!

Ara és temps
per assortir-
vos de

Brou bordelès Schläesing

El de científica elaboració - El de senzilla
utilització - El que és realment econòmic

Sofres tècnics Schläesing

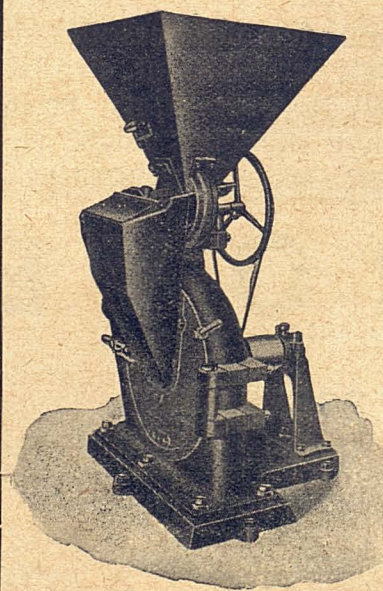
De positius resultats - Propis per comba-
tre conjuntament OIDIUM i MILDIU

Informacions,
consultes,
impresos,
condicions

J. DORGEBRAY

Via Laletana, 19
BARCELONA

La casa J. DORGEBRAY posa gratuïtament el seu servei tècnic a disposició dels Agricultors

**MOLI
"ALFA"**

El millor per a
pinsos per al
ramat, matèries
dures i fibroses.
Dispositiu de
moldre especial
patentat.

Andreu Morros

Oficines Avinguda del Marquès Argentera, 21
BARCELONA

Instal·lacions i reformes de FABRIQUES DE FARINES

FABRICACIÓ NACIONAL. Sol·licitar preus i catàlegs

VOLCK

Potent insecticida agrícola
dividit en tres productes

VOLCK TARONGERS PLUGONS HIVERN

Gran Premi de la Reial Societat
d'Horticultura d'Anglaterra

Medalla d'Or a la Gran Setmana
de Tours, maig de 1928

VENDES I INFORMACIÓ:

Busquets Germans i C.^{ia}

CORTS, 587 BARCELONA

La confiança d'èxit

està assegurada emprant sempre

Volck-Tarongers contra les cotxinilles

Volck-Plugons contra plugons i escarabatons

Volck-Hivern pels tractaments d'hivern en els
fruiters i contra les cotxinilles de l'olivera

Cripsan poderós anticriptogàmic pels tractaments
de la vinya amb més avantatja que el sulfat de coure

Orutox contra les orugues de tota mena

Pulgonil contra els plugons de les hortalisses

Dacusol contra la Mosca de l'olivera

Insectox contra insectes de resistència

■ ■ ■

Polvoritzadors VOLCK

Models excel·lents de 12 i de 50 litres, que garantitzen l'eficàcia dels tractaments. Els millors aparells.

AMETLLERS FRUITERS OLIVERS

RAMON SALA

Bones existències de les
Arbequina i Verdiell

Olivers de 0'70 mts. alt a 70%

" " 1'50 " " 1'30%

VIVERS CLOS BLAU
BALAGUER

ELS MILLORS LLIBRES D'AGRICULTURA els trobareu a la

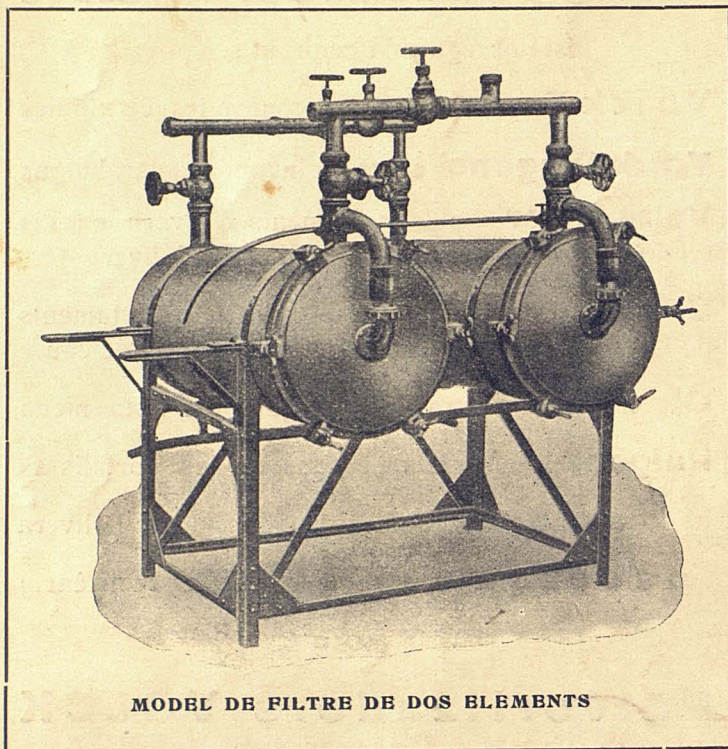
Llibreria Catalònia

Plaça de Catalunya, 17

Telèfon 12456

COLLITERS!

CUIDEU ELS VOSTRES VINS

MODEL DE FILTRE DE DOS ELEMENTS

NOSPERAL

Substitueix amb avantatja el sulfat de coure

Més econòmic i de
resultats més positius

(Demaneu detalls i prospectes)

Pulveritzadors-Sulfatadores
Despoldadores
Ensofradores
Llances de Bambú, etc. etc.

Maquinària Viti-Vinícola
Productes Enològics

VICENS VILA CLOSA -

PASSEIG DE GRACIA, 88
Telèf. 72095 - Dir. Teleg.: KEDEVILA

- **Barcelona**

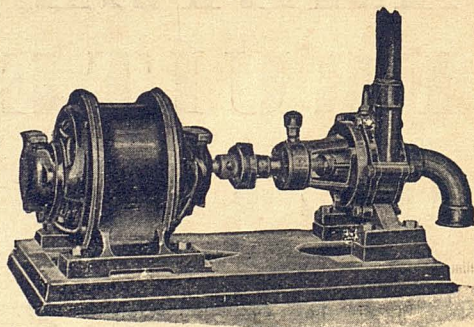
Propietaris! Quan necessiteu elevar aigua
recordeu-vos sempre de la

Bomba MINERVA

que vos donarà completa satisfacció

Demaneu catàlegs i pressupostos a

MELCIOR CAÑARDO - Aragó, 252 - Barcelona
(entre R. Catalunya i Balmes)

L'ADOB AZOAT MÉS BARAT I AVANTATJÓS

Cianamida

19/20% DE NITROGENO Y 60% DE CAL

FACILITA DETALLS I ASSAIGS GRATUITS EL

DELEGAT TÈCNIC DEL CENTRE D'INFORMACIÓ AGRÍCOLA DE LA CIANAMIDA A BARCELONA:
CARLES BIELSA ROXLO - CONSELL DE CENT, 294 - BARCELONA

